

VANNFUGL I VERNEOMRÅDENE PÅ YTRE VIKNA OG FOLDA SESONGEN 2022

Georg Bangjord

VANNFUGL I VERNEOMRÅDENE PÅ YTRE VIKNA OG FOLDA SESONGEN 2022

En ikke utypisk situasjon med tilnærmet total mangel på sjøfugl på holmer som tidligere hadde store forekomster.

BirdLife Norge 2023

© BirdLife Norge

E-mail: post@birdlife.no

Rapport til: Statsforvalteren i Trøndelag

Publikasjonstype: Digitalt dokument (pdf)

Forsidebilde: Steinvender, er en vanlig hekkefugl på skjær og holmer langs norskekysten. Samtlige bilder i rapporten er tatt av Georg Bangjord.

Anbefalt referanse: Bangjord, G. 2023. Vannfugl i verneområdene på Ytre Vikna og Folda sesongen 2022. BirdLife Norge-Rapport 2023-2. 51 s.

ISSN: 2703-7665 (elektronisk utg.)

ISBN: 978-82-78-52182-3

SAMMENDRAG

På oppdrag fra Statsforvalteren har BirdLife Norge (tidligere Norsk Ornitologisk Forening) sammenstilt data fra tellinger av vannfugl fra verneområdene Borgan og Frelsøy. I tillegg er verdier fra verneområdene Kvaløy og Rauøy, samt fra verneområdene for sjøfugl i Folda inkludert.

Rapporten omhandler i all hovedsak verdier fra registreringene av fugl i nevnte verneområder fra sesongen 2022, men med en klar vekt på detaljert fremstilling av vannfuglforekomstene i verneområdene på Borgan-Frelsøy. I denne presentasjonen omfatter samlebegrepet vannfugl artsgruppene: andefugl (gjess og ender), lommer, stormfugl (havhest), vadere og måkefugl (joer, måker og terner) og alkefugl. Det vil si en noe videre artssammensetning enn det som vanligvis omfattes av begrepet sjøfugl.

Verneområdene Borgan-Frelsøy og Kvaløy-Rauøy ble fredet 16. november 1973, og utgjør et samlet areal på 125 km², hvorav førstnevnte er klart størst med sine drøye 82 km². Verneformålet er å ivareta en rik kystnatur med vekt på sjøfugl og sel. Rapporten gir således et bilde på forekomsten av vannfugl i de respektive verneområdene 50 år etter vernetidspunktet. Rapporten inneholder noen sammenligninger med tidligere forekomster av vannfugl i utredningsområdet. Mangel på utvidede sammenligninger med tidligere tellinger skyldes foreløpig mangel på tilgang til eldre data. Trusler for hekkende vannfugl er gjengitt i eget kapittel, med vekt på ferdsel og forekomst av mink og rødrev.

I verneområdene Borgan-Frelsøy var det omkring 900 hekkende par vannfugl i 2022. Verdiene er basert på tellinger i juni og juli. Dette antallet må sees på som et minimum, siden tellingen ikke dekker det totale vernearealet, og at enkelte av artene ble registrert på tidspunkt og med en metode som ikke er optimal. Til sammenligning ble det registrert omkring 300 par hekkende vannfugl i verneområdene Kvaløy-Rauøy under tellingen i slutten av mai. Dette antallet må også sees på som et minimum, siden tellingen ble utført på et tidspunkt hvor ikke alle ternene var ankommet, samt at ikke hele verneområdet ble undersøkt. Ved sammenligning av verdier fra dette området fra 2022 med tellinger 40 år tilbake i tid, utgjør dagens forekomst av hekkende vannfugl bare omkring 12 % av tidligere bestand. For ærfugl 6 %, gråmåke i underkant av en prosent og svartbak 14 %. Siden disse to verneområdene er nokså homogene og sammenlignbare, er det nærliggende å tro at vannfuglene i verneområdene på Borgan-Frelsøy har hatt tilsvarende tilbakegang.

Fem av de mest tallrike artene av vannfugl i verneområdene på Borgan-Frelsøy i hekkesesongen 2022 er: fiskemåke (240 par), gråmåke (140 par), svartbak (120 par), tjeld (150 par) og ærfugl minimum 70 par). Tidligere var gråmåke den mest tallrike hekkende vannfugl i området. Øvrige hekkende vannfugler som kan regnes blant karakterartene i dette verneområdet er: grågås (>60 par), rødnebbterne (35 par), makrellterne (20 par), gråhegre (15 par), steinvender (14 par) og tyvjo (10 par). Ellers hekker noen få par med siland, sandlo, storspove, rødstilk, sildemåke og teist. I tillegg er det sannsynlig at noen par gressender (stokkand og krikkand) og smålom hekker i tilknytning til ferskvannsforekomstene på øyer og holmer. Ferskvatna ble ikke undersøkt, og tilholdet av vannfugl i dette habitatet er således ikke representert i denne utredningen. Forekomst og tetthet av hekkende vannfugl var påfallende høy på øyene utenfor vernet vest for naturreservatet Borgan-Frelsøy. Disse øyene ble ikke undersøkt, med unntak av en overfladisk telling av vannfugl i Hummelværet. Likeledes var det stor tetthet av hekkende vannfugl på de mindre holmene mellom Måsøya og Liss-Frelsøya. De største koloniene av gråmåke, fiskemåke og rødnebbterne i området ligger her (like utenfor dagens vernegrense).

INNHOOLD

1.	INNLEDNING	4
2.	MATERIAL OG METODE	4
2.1	Datainnsamling og lagring av data	4
2.2	Metodikk, begreper, systematikk, område og årstidsbestemte variabler.....	5
3.	RESULTATER.....	7
3.1	Verneområdene Borgan-Frelsøy.....	7
3.2	Verneområdene Kvaløy-Rauøy.....	35
3.3	Verneområdene i Folda.....	37
4	TRUSSEFAKTORER.....	43
4.1	Rovdyr og beitedyr.....	43
4.2	Ferdsel og eggplukking	45
5	RØDLISTESTATUS FOR FUGL.....	46
6	REFERANSER	47
7	VEDLEGG.....	47

1. INNLEDNING

Verneområdene på ytre del av Vikna ble i sin tid opprettet med formål å ivareta den rike kystnaturen med vekt på sjøfugl og sel. Verneområdene Borgan-Frelsøy og Kvaløy-Rauøy ble opprettet i 16. november 1973, hvor vernet ble differensiert i to verneformer. På Borgan-Frelsøy ble det opprettet et naturreservat på 54,24 km², hvorav en vesentlig del av dette fikk ferdselsforbud på land i perioden 1. april til 31. juli, mens den øvrige del av vernet fikk verneform dyrelivsfredning og utgjør til sammen 27,99 km² (jf. figur 1). I området med dyrelivsfredning er det bosetning. Forskriften innebærer fredning av alle fugler og dyr hele året. På Kvaløy-Rauøy er det et naturreservat på 36,38 km² med ferdselsforbud på land i perioden 1. april til 31. juli. Naturreservatet utgjør i hovedsak skjærgården omkring øyene Kvaløy og Rauøy, og består av svært mange små øyer og holmer. Ferdelsforbudet i dette området gjelder ikke for grunneiere. Den øvrige del av vernet som utgjør landarealene på Kvaløy og Rauøy fikk verneform dyrelivsfredning og utgjør til sammen 6,18 km².

I tiden etter vernet har det skjedd store endringer i forekomsten av vannfugl i området. Denne rapporten utreder i hovedsak forekomsten av vannfugl i 2022, men det gjøres også noen sammenligninger med tidligere forekomster av vannfugl.

I en utredning i 2015 ble ikke disse verneområdene omtalt som viktige fugleområder (IBA) i en landsomfattende oversikt over slike områder (Heggøy mfl. 2015). Denne oversikten kan ikke vektlegges ut fra den situasjon at verneområdene i Ytre Vikna er svært verdifulle for overvintrende sjøfugl, og har kvaliteter på linje med andre sammenlignbare IBA-områder som Froan og Vegaøyene når det gjelder hekkende vannfugl. Den samla funksjon for fugl i disse verneområdene er fortsatt opplagt blant nasjonens «viktige fugleområder». Det finnes eldre tellinger av overvintrende fugl, men disse er ikke omtalt i denne rapporten.

2. MATERIAL OG METODE

2.1 Datainnsamling og lagring av data

Tellingene ble utført under gode telleforhold i tre perioder. I Kvaløy-Rauøy naturreservat ble det utført telling av fugl den 26. mai. Dekningsgrad med enkeltlokalitetene (45 stk.) er gjengitt i figur 26. Tidspunktet for denne tellingen er sammenfallende med en tilsvarende totaltelling som ble utført i 1979. De mindre holmene tett ved land på øst- og sørsiden av Kvaløya, ble ikke undersøkt sesongen 2022. Disse holmene virket tilsynelatende å være tomme for hekkende sjøfugl.

I verneområdene Borgan-Frelsøy ble det utført en totaltelling av vannfugl dagene 17. og 18. juni, samt en sammenlignbar telling dagene 10. og 11. juli. Tellingene ble utført av Georg Bangjord i Statens naturoppsyn. Det ble gjennomført to totaltellinger i dette området for å gi et bedre grunnlag for å kunne gjøre en vurdering av de faktiske forekomstene, og for å få noe mer data på hekkesuksess. Disse to tellingene omfattet hele delen av naturreservatet (49 lokaliteter) som har ferdselsforbud. I den delen av naturreservatet hvor det ikke er ferdselsforbud, ble det gjort en telling (10. og 11. juli). I verneområdet Borgan-Frelsøy med kun dyrelivsfredning, ble Frelsøy talt i begge periodene, mens den øvrige delen av dyrelivsfredningsområdet som har mindre øyer og holmer, ble talt en gang (10. og 11. juli). De større øyene ble ikke inventert annet enn det som ble sett fra sjøen. Et unntak er Borgan, hvor det ble gått en takseringslinje rundt Trollskardstindan. Dekningsgraden for disse tellingene er gjengitt i figur 2 og 3.

De mindre verneområdene i Folda, Namsos og Nærøysund kommuner ble undersøkt den 19. juni, og Lyngværet fuglefredningsområde i Flatanger den 25. juli.

Alle data fra tellingene i verneområdene Borgan-Frelsøy og Kvaløy-Rauøy er lagt inn i databasen artsobservasjoner.no. Tellingene av fugl i verneområdene i Folda er foreløpig ikke overført til databasen. De fleste kartframstillinger er hentet fra databasen artsobservasjoner.no

2.2 Metodikk, begreper, systematikk, område og årstidsbestemte variabler

Valgt metode var telling fra båt. Det ble kjørt sakte rundt alle øyer og holmer. Ved bruk av håndholdt 8x kikkert, ble all synlig fugl talt og notert for hver enkelt lokalitet. Denne metoden medfører minimal forstyrrelse av hekkende fugl, samt at tellingen blir effektiv og gir lett sammenlignbarhet om tellinger gjentas senere med samme metode. Det finnes flere svakheter med denne tellemetoden. For eksempel vil rugende individ som trykker inne på holmene, i svært liten grad bli registrert. Dette gjelder spesielt rugende grågås og ender (primært ærfugl, men også siland) og vadere (primært rødstilk, siden tjeld og steinvender eksponerer seg). Til gjengjeld gir metoden et godt bilde av forekommende måkefugl. For å kompensere noe for svakheten som valgt metode medfører, ble det derfor utført til sammen to tellinger. Dette for om mulig å fange opp hekkesuksess hos bl.a. ærfugl i den tiden det forventes å se ungekull på sjøen.

Siden det ikke ble gått inne på de store øyene, må en ta dette i betraktning når en skal vurdere betydningen av denne delen av verneområdet. På Borgan og Kalvøya er det forekomster av rødrev og mink. Dette har medvirket til at det er langt mindre forekomst av bakkehekkende fugler på disse øyene. Videre er det sau på beite, og forekomst av elg og rådyr på de større øyene. Elg og rådyr ble sett på Brøsseløya, men det ble funnet mye sportegn fra disse på Borgan og Kalvøya. Videre er også tidspunkt for tellingene utslagsgivende for dårlig «treff» for enkelte arter. Tellingene av grågås og ærfugl burde for eksempel vært gjennomført tidligere på sesongen. Telling av ærfuglhanner er en god indikator i tiden like før hunnene går på land for å hekke. Vanligvis i midten av mai. I svært liten grad ble ferskvannsdammer på holmer og mindre øyer besøkt. Kun tjern på Hamnholmen, Mefjordsholmen og Tjønnøya ble besøkt. Siden det er en rekke tjern på de øvrige øyene som ikke ble sjekket, utgjør dette en svakhet i materialet. Eksempelvis må forekomst eller mangel på forekomst av gressender (primært stokkand og krikand), smålom, enkeltbekkasin og rødstilk, kunne tilskrives dette.

Artene i underkapittelet «3.1.1 artsvis gjennomgang av hekkende vannfugl», og de fleste tabeller/figurer hvor artene er gjengitt, følger systematikken i versjon 11.2 av IOC World Bird List (Gill mfl. 2022).

Figur 1. Kart med grenser for de ulike verneformene i Borgan-Frelsøy.

3. RESULTATER

3.1 Verneområdene Borgan-Frelsøy

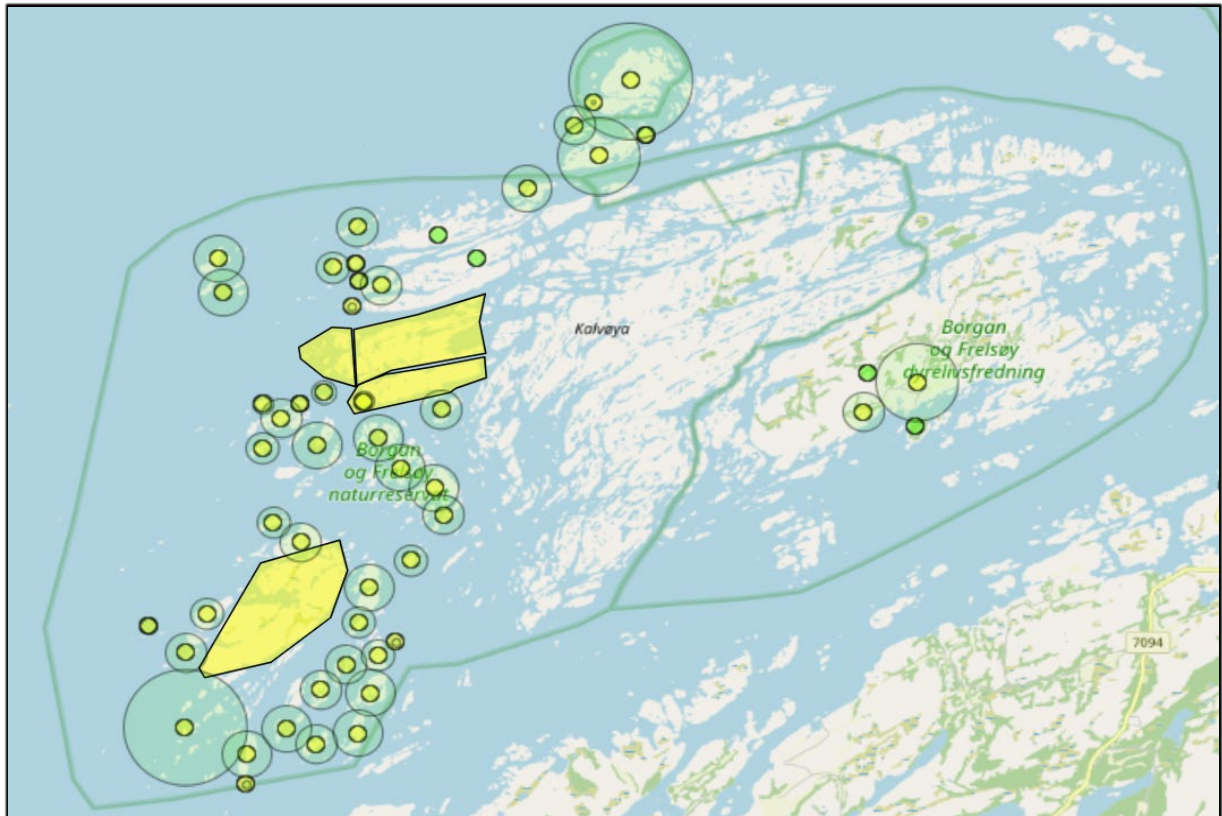
I dette verneområdet ble det utført to tellinger av vannfugl, henholdsvis 17. - 18. juni og 10. - 11. juli (figur 2 og 3). I den delen av naturreservatet med ferdselsforbud (49 dellokaliteter), var begge tellingene totaldekkende. Det ble gjennomført to tellinger for å danne et bedre grunnlag for å kunne gjøre en vurdering av de faktiske forekomstene av vannfugl (med vekt på sjøfugl), samt å få noe mer data på hekkesuksess. I den delen av naturreservatet hvor det ikke er ferdselsforbud (16 dellokaliteter), ble det gjort kun en telling i løpet av dagene 10. og 11. juli. I verneområdet Borgan-Frelsøy med kun dyrelivsfredning, ble Frelsøy talt i begge periodene, mens den øvrige delen av dyrelivsfredningsområdet som har mindre øyer og holmer (34 del-lokaliteter), ble talt en gang (10. og 11. juli). De større øyene ble ikke inventert annet enn det som ble sett fra sjøen. Et unntak er Borgan, hvor det ble gått en takseringslinje rundt Trollskardstindan.

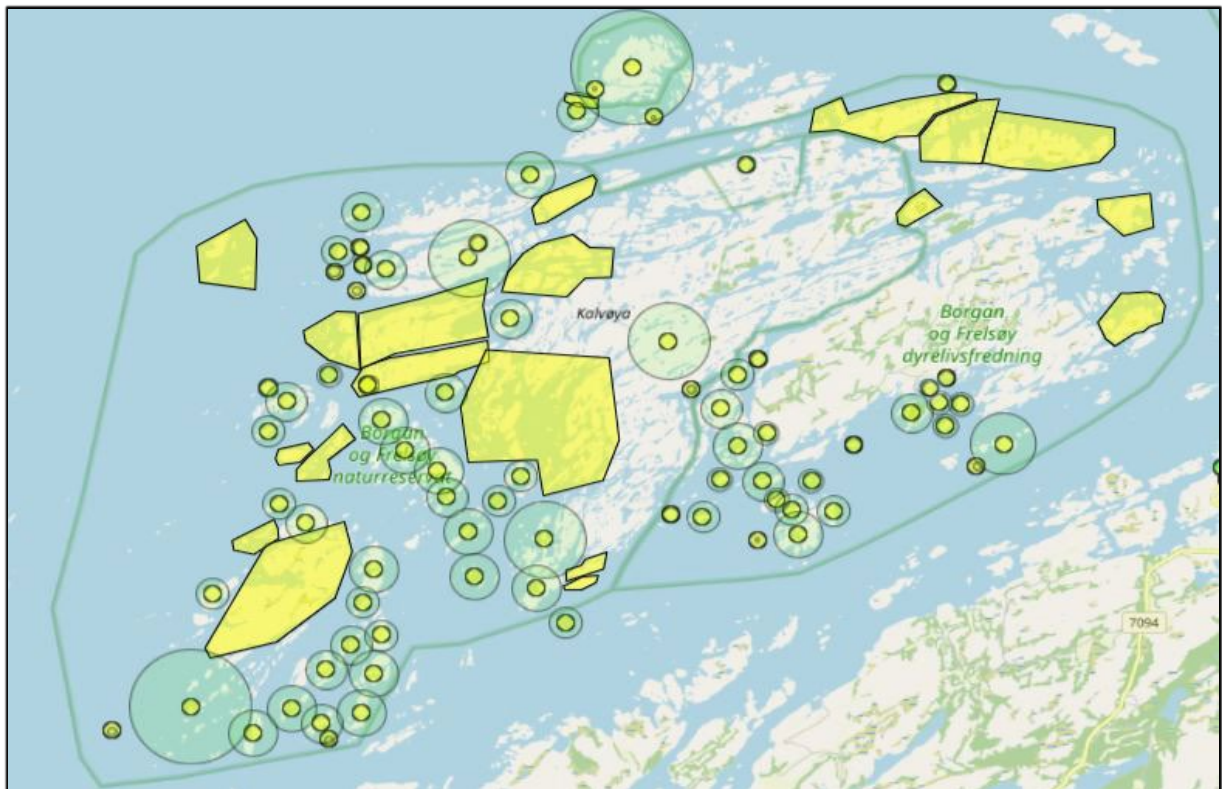
Vannkompleks på Tjønnholmen sett mot nord.

Flere av holmene i dyrelivsfredningsområdet har bestander av fremmede treslag. Her en bergfurubestand på Stakkholmen.

Figur 2. Lokalteter hvor det ble utført telling den 17. og 18. juni 2022. Deler av naturreservat med ferdselsforbud ble prioritert.

Figur 3. Lokalteter hvor det ble utført telling den 10. og 11. juli 2022. Delen av naturreservat med ferdselsforbud ble prioritert og har samme dekningsgrad som tellingen i juni.

I de følgende tabeller (tabell 1 til 7), er det brukt noen forkortelser. Forklaring på disse er: DLF= dyrelivsfredning, NR= naturreservat, pull / pullus = ikke flyvedyktig unge/r, of= overflygende, ns= næringssøkende, ad= adult/voksen, 1K= fugl i sett første kalenderår, 2K= fugl i sitt andre kalenderår, 2K+= fugl i sitt andre kalenderår eller eldre, p+v= par og varslende individ/er og sy= syngende.

Tabell 1. Forekomst av andefugl i verneområdene på Borgan-Frelsøy under tellingen 10. og 11. juli 2022.

Art/ delområde	DLF uten ferdselforbud	NR uten ferdselforbud	NR med ferdselforbud	SUM	Antatt antall hekkende par
grågås par	0	1	0	1	
grågås	0	0	2	2	
grågås pull	0	6	0	6	
grågås kull	0	1	0	1	
grågås myteflokk ad/pull	0	0	40	40	
grågås of	1	0	1	2	
Sum grågås *	1	8	42	51	> 15
ærfugl hann	0	0	3	3	
ærfugl hunn	10	0	89	99	
ærfugl kull	0	0	8	8	
ærfugl pull	0	0	23	23	
Sum ærfugl *	10	0	115	125	100
siland	7	5	57	69	
siland of	4	0	3	7	
Sum siland **	11	5	60	76	> 5
SUM andefugl	22	13	217	252	> 120

*= grågås og ærfugl. Unger inngår i totalsummen. **= siland. Trolig er majoriteten av silendene samlet her under næringssøk, uten at de hekker i området.

Tabell 2. Forekomst av vadere i verneområdene på Borgan-Frelsøy under tellingen 10. og 11. juli 2022.

Art/ delområde	DLF uten ferdselforbud	NR uten ferdselforbud	NR med ferdselforbud	SUM	Antatt antall hekkende par
tjeld pot. hekking /egnstelig	50	55	179	284	150
tjeld pullus	5	4	0	9	
steinvender hekheadferd	0	0	15	15	8
steinvender pullus	0	0	2	2	
sandlo spill	0	0	1	1	1
sandlo of/ns	0	2	2	4	
småspove *	4	4	17	25	0
storspove ns/raster/of *	9	14	42	65	
storspove hekkende **	1	0	0	1	1
rødstilk	0	0	7	7	> 5
rødstilk varsler	0	1	0	1	
Sum vadere	69	80	265	414	164

*= småspove. Kun individer i trekkfase

** = storspove. De aller fleste var knyttet til grupper av hunnfugl i trekkfase. Arten kan være hekkefugl inne på de større øyene som ikke ble inventert til fots.

Tabell 3. Forekomst av måkefugl i verneområdene på Borgan-Frelsøy under tellingen 10. og 11. juli 2022.

Art/ delområde	DLF uten ferdselforbud	NR uten ferdselforbud	NR med ferdselforbud	SUM	Antatt antall hekkende par
sildemåke ad	1	0	1	2	
sildemåke par varser	0	0	1	1	
sildemåke ad ns/of	0	2	1	3	
sildemåke 2K	1	1	0	2	
Sum sildemåke	2	3	3	8	2
svartbak ad pot hekk (p+v)	6	16	45	67	
svartbak koloni	6	4	153	163	
svartbak rugende	0	0	1	1	
svartbak pullus *	0	0	32	32	
svartbak ns/raster	13	13	5	31	
svartbak ungfugl (2K+)	2	1	1	4	
svartbak of	1	0	0	1	
Sum svartbak	28	34	237	299	120
gråmåke pot hekkeplass	16	27	41	84	
gråmåke koloni /hekker	4	0	92	96	
gråmåke pullus *	0	0	28	28	
gråmåke ad ns/of/raster	15	11	13	39	
gråmåke ungfugl (2K+) ns	12	8	7	27	
Sum gråmåke	47	46	181	274	140
fiskemåke ad pot hekk	110	73	114	297	
fiskemåke ad koloni	15	0	169	184	
fiskemåke pullus *	0	0	34	34	
fiskemåke par	2	0	0	2	
fiskemåke ns	4	9	26	39	
fiskemåke 2k	3	8	1	12	
fiskemåke raster	1	0	8	9	
Sum fiskemåke	135	90	352	577	240
krykkje 2K ns	0	0	2	2	
makrellterne koloni	20	0	13	33	20
makrellterne ns/of	5	7	10	22	
rødnebbterne koloni	0	3	50	53	35
rødnebbterne ns	4	6	7	17	
terne sp of/ns	0	0	2	2	
Sum terner	29	16	82	127	55
tyvjo **	2	0	21	23	10
SUM MÅKEFUGL	243	189	878	1310	557

*= svartbak, gråmåke og fiskemåke. Antall ikke flygedyktige unger (pullus) er absolutt minimumstall, siden det ikke ble gått på land. **= tyvjo. 82% av tyvjoene var av mørk farge/morf. Andelen var lavere under tellingen i juni (se forøvrig artsomtalen på side 30).

Tabell 4. Forekomst av øvrige vannfugl i Borgan-Frelsøy under tellingen 10. og 11. juli 2022.

Art/ delområde	DLF uten ferdselforbud	NR uten ferdselforbud	NR med ferdselforbud	SUM	Antatt antall hekkende par
trane ns *	0	2	0	2	0
gråhegre ad ns	4	3	2	9	
gråhegre 2k ns	1	0	0	1	
gråhegre 1K ns	1	0	0	1	
gråhegre ns	9	8	3	20	
gråhegre of	1	0	0	1	
Sum gråhegre **	16	11	5	32	15
storskarv ns	1	0	1	2	
storskarv raster	17	4	54	75	
storskarv of	0	2	5	7	
Sum storskarv	18	6	60	84	0
toppskarv ns	1	0	4	5	
toppskarv raster	1	3	9	13	
Sum toppskarv	2	3	13	18	0
storlom ad ns	0	0	1	1	
teist pot. hekkefugl	0	0	8	8	5
havsule syk ad	1	0	0	1	
SUM ØVRIGE VANNFUGL	37	22	87	146	20
SUM pot hekkende sjøfugl	282	186	1053	1521	861

Utsyn mot Borgan fra Mefjordsholmen. Naturskjønt, men nesten tomt for fugl.

Tabell 5. Forekomst av spurvefugl og rovfugl i Borgan-Frelsøy under tellingen 10. og 11. juli 2022. Disse verdiene må ikke vektlegges, siden tellemetode og fokus var rettet mot vannfugl og ikke denne gruppen av fugl.

Art/ delområde	DLF uten ferdselforbud	NR uten ferdselforbud	NR med ferdselforbud	SUM
linerle	1	0	0	1
skjærpiplerke varsler	3	0	0	3
skjærpiplerke	5	1	17	23
skjærpiplerke sy	1	0	1	2
heipiplerke	0	0	13	13
heipiplerke med mat	0	0	3	3
heipiplerke sy	0	0	1	1
kjøttmeis	1	0	0	1
løvsanger sy.	1	0	0	1
gransanger sy.	2	0	0	2
rødvingetrost sy	4	0	0	4
steinskvett	3	0	7	10
steinskvett 1K	1	2	0	3
kråke	29	27	64	120
kråke kull	1	1	0	2
gråsisik	2	0	0	2
bergirisk	2	0	2	4
tårnfalk	0	1	0	1
vandrefalk ns ad	0	0	1	1
dvergfalk ad hann	0	0	1	1
havørn par	0	0	2	2
havørn	0	1	0	1
havørn ad.	2	0	4	6
havørn reir	0	0	2	2
havørn pull	0	0	1	1

Tabell 6. Forekomst av pattedyr i Borgan-Frelsøy under tellingen 10. og 11. juli 2022. Påfallende lite sel i et område hvor all sel er totalfredet.

Art/ delområde	DLF uten ferdselforbud	NR uten ferdselforbud	NR med ferdselforbud	SUM
steinkobbe	1	0	7	8
mink/oterunge	0	0	1	1
oter	1	0	3	4
rødrev	0	1	0	1
elg	0	0	1	1
rådyr	0	0	1	1
sau *	0	0	49	49

* sau= verdier fra tellingen den 16. juni og 10.-11. juli 2022

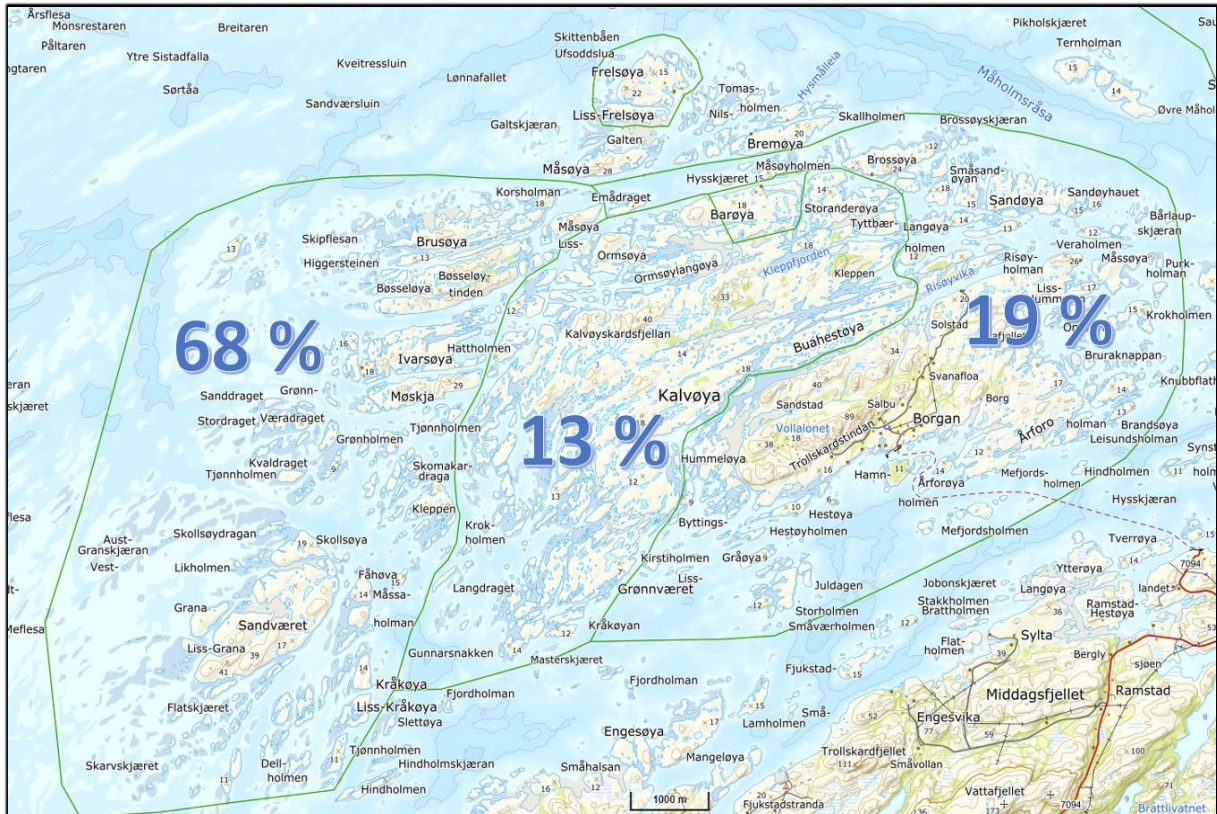
Under tellingen av vannfugl dagene 10. og 11. juli, ble innsatsen konsentrert om de mindre øyene ute i skjærgården som inneholdt mest vannfugl. Inne på de store øyene og holmer nært land opp mot de store øyene som for eksempel Borgan og Kalvøya, var det svært beskjedent med vannfugl synlig fra sjø. Til sammen ble det registrert 1936 vannfugl blant de artene som regnes som hekkefugler i verneområdene, under tellingen i juli (tabell 7). Hekkebestanden av enkelte arter er mest sannsynlig underestimert som følge av tellemetode som gir dårlig dekning på mindre arter, og da særlig inne på de større øyene. Dette gjelder spesielt grågås, sandlo, storspove og rødstilk. Videre er det mulighet for at smålom og gressender som krikvand og stokkand kan være hekkefugl i tilknytning til ferskvatna i området. Disse vatna ble ikke undersøkt.

Tabell 7. Sammendrag av vannfugl som regnes som hekkefugl i de ulike vernekategoriene i verneområdene Borgan-Frelsøy. Basert på tellinger 10. og 11. juli 2022., Verdier i siste kolonne inkluderer også hensyn til verdier fra tellingen i juni 2022.

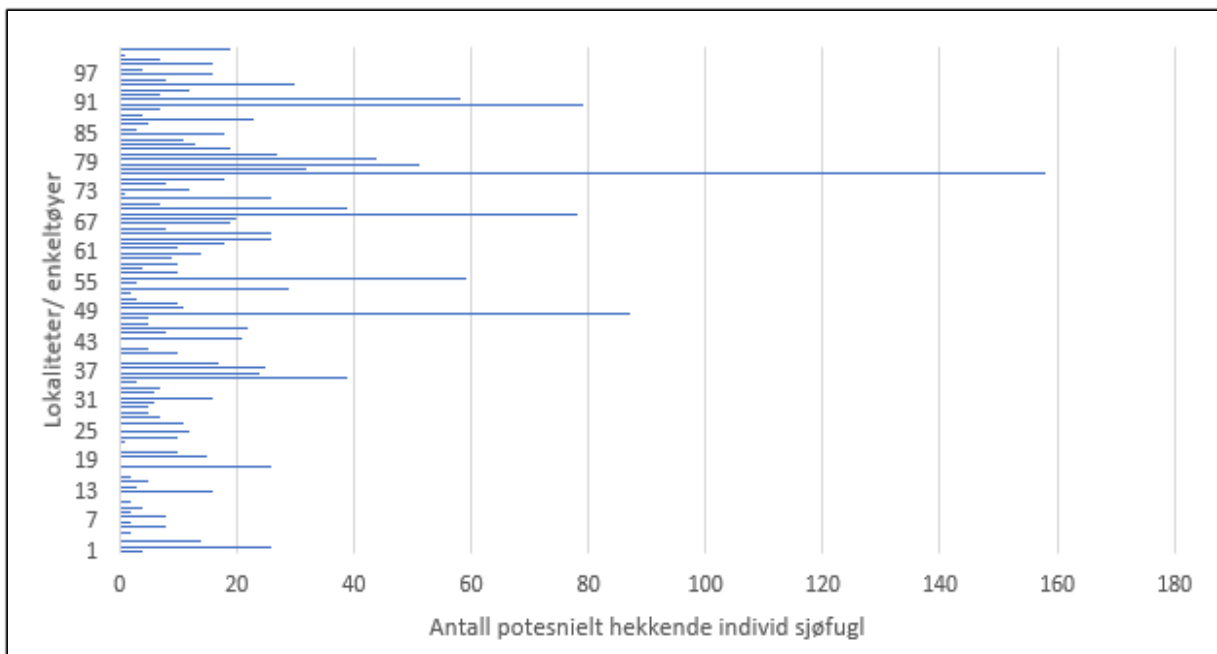
Art/ delområde	Rødliste status	DLF uten ferdselforbud	NR uten ferdselforbud	NR med ferdselforbud	SUM	Antatt antall hekkende par*
Grågås		1	8	42	51	> 60
Ærfugl	VU (sårbar)	10	0	115	125	70-100
Siland		11	5	60	76	> 5
Tjeld	NT (nær truet)	50	55	179	284	150
Steinvender	NT (nær truet)	0	0	15	15	14
Sandlo		0	0	1	1	3
Storspove	EN (sterkt truet)	1	0	0	1	1
Rødstilk	NT (nær truet)	0	0	7	7	> 5
Sildemåke		2	3	3	8	2
Svartbak		28	34	237	299	120
Gråmåke	VU (sårbar)	47	46	181	274	140
Fiskemåke	VU (sårbar)	135	90	352	577	240
Makrellterne	EN (sterkt truet)	55	7	23	85	20
Rødnebbterne		4	9	57	53	35
Tyvjo	VU (sårbar)	2	0	21	23	10
Gråhegre **		16	11	5	32	15
Teist	NT (nær truet)	0	0	8	8	>5
SUM		362	268	1306	1936	Min. 895
Prosenvis		19,0	13,0	68,0	100	

*- antatt antall hekkende par baserer seg på verdier både fra tellingen i juni og i juli

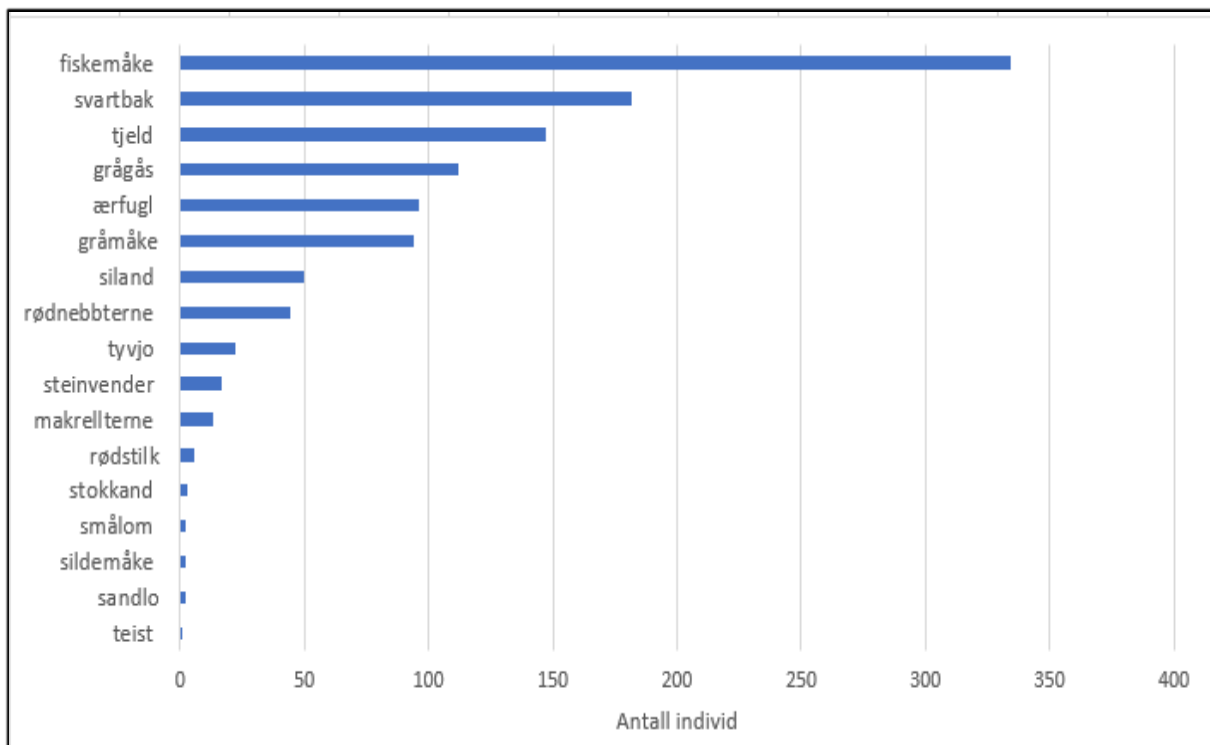
** - gråhegre - en koloni finnes i sitkagrantrær i tilknytning til bebyggelsen på Borgan. Man kan ikke utelukke kolonier andre steder inne på de store øyene.

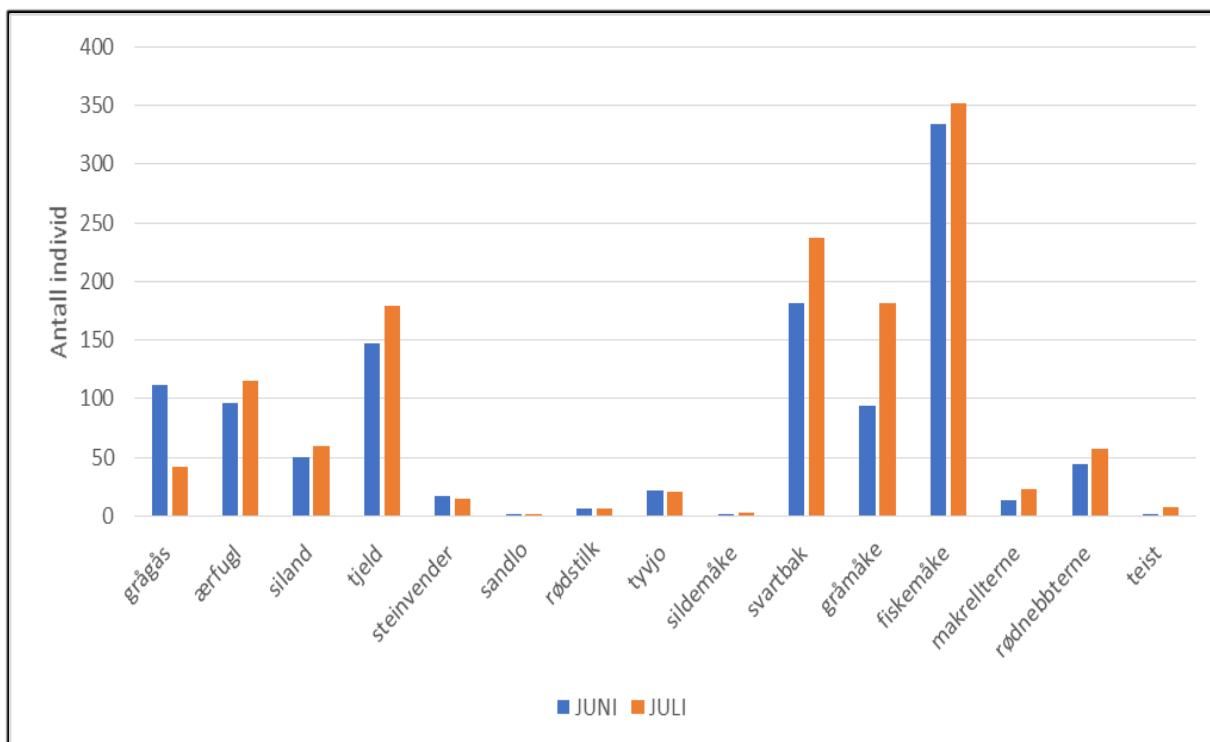
Figur 4. Andel av sjøfuglene som var til stede på potensiell hekkeplass i hekketiden i 2022 differensiert i de ulike delområdene av vernet. Jf. verdier fra tabell 7. Verdiene på Frelsøy inngår i 19% som omhandler dyrelivsfredningsområdet. 68% av de hekkende sjøfuglene var i delen av naturreservat med ferdselsforbud.

Figur 5. Antall tilstedeværende sjøfugl på potensiell hekkeplass i hekketid på de 99 undersøkte lokalitetene. Kun en lokalitet med mer enn 100 individ. Det var 158 individ på Higgerholmen med tilstøtende småholmer.

Figur 6. Antall voksne individ til stede på potensiell hekkeplass i den delen av naturreservatet hvor det er ferdselsforbud. Artene er sortert etter antall individ. Tellingene ble utført 17. og 18. juni 2022.

Figur 7. Antall voksne individ tilstede på potensiell hekkeplass i delen av naturreservatet med ferdselsforbud. Artene er listet i systematisk rekkefølge. Tellingene ble utført 17.-18. juni og 10.-11. juli 2022.

Tabell 8. Sammendrag av vannfugl fra delen av naturreservatet med ferdselsforbud under tellingen 17.-18. juni 2022.

Art	Udefinert	Hann	Hunn	Par	2K hann	Koloni	Ind. pot. Hekkefugl	Ant. rugende	Overflygende	Rastende	Næringsøkende	Ungfugl	pulli	kull	SUM (ind.)	Hvorav pot. hekkefugl	Kommentar
grågås				1			110	2					5	1	119	112	Ugunstig metode/tidspunkt
stokkand							3	3							6	3	Tre hann overflygende.
ærfugl		51	45		6								3	1	105	96	Ut fra antall hanner tilstede
siland		8	7				35	3							53	50	
tjeld							146	1							147	147	
steinvender							17								17	17	
sandløper											1				1	0	3K+ hann
sandlo				1											2	2	engstelig
småspove									1						1	0	
storspove											2				2	0	
rødstiik	5						1								6	6	
tyvjo				1			20								22	22	63 % av individene var av mørk morf
sildemåke	1						1				6				8	2	kun voksne
svartbak						72	101	9	2		1	3			188	182	
gråmåke				1		57	33	2	1		8	7			110	94	
fiskemåke				10	5	175	136	3	3		19				361	334	136
krykkje									2		27				29	0	
makrellterne						12		1			5				18	13	
rødnebbterne						18	26				5				49	44	
gråhegre								1			3				4	0	1 ad+1 2K+ 2
storskarv								6	166		1				173	0	
toppskarv									80		3				83	0	
smålom											2				2	2	i sjøen
islom												2			2	0	1 2K + 1 3K
teist							1								1	1	
SUM															1509	1127	25 arter vannfugl, hvorav 17 arter hekkefugl

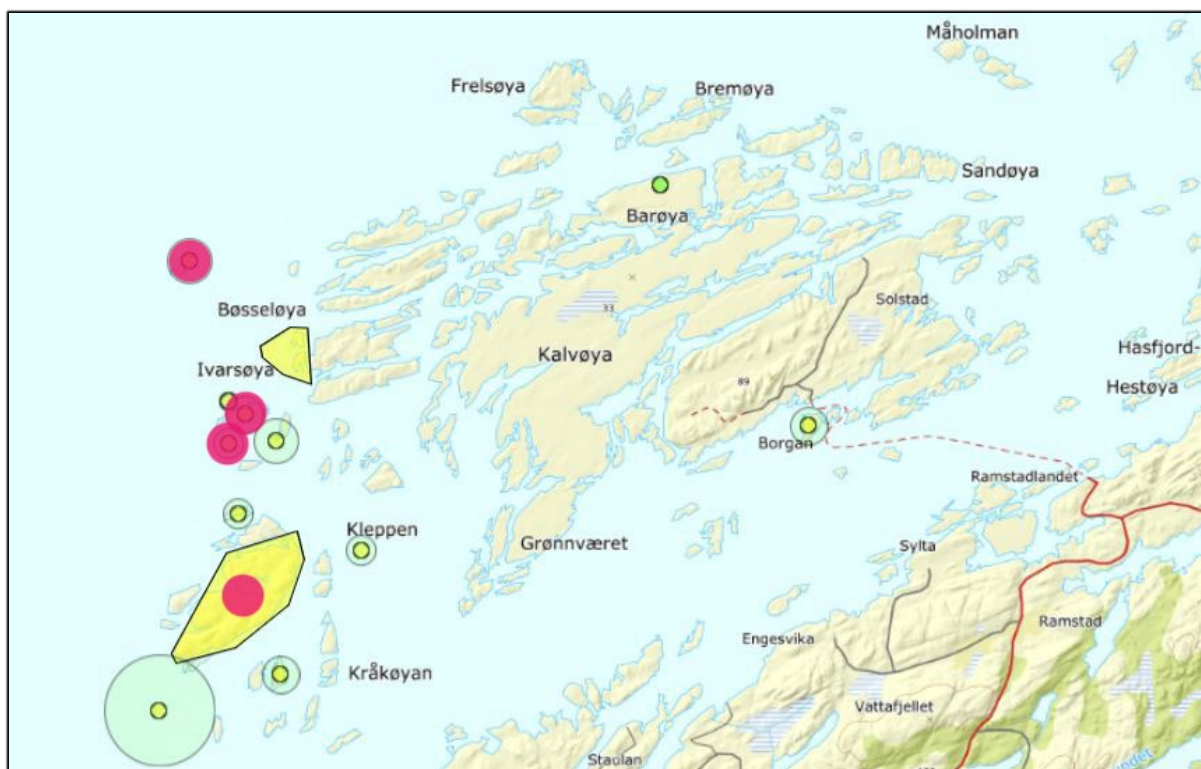
3.1.1 Artsvis gjennomgang av hekkende vannfugl

Grågås

Arten opptrer i området i trekketidene vår og sensommer, og som hekke- og mytefugl. Under tellingen av delen av naturreservatet med ferdselsforbud den 17. og 18. juni, ble det registrert til sammen 112 grågås. Tellemetoden er lite gunstig for å danne et godt bilde av forekomsten av grågås i området. Gjessene har små unger på denne tiden og opptrer tildels nokså kryptisk, og kan trykke og oppholde seg i tilknytning til ferskvatna inne på holmene. Således er de ikke synlige fra båt. Ut fra antall registrerte grågås, er det stor sannsynlighet for at det er mer enn 60 par i den delen av naturreservatet som har ferdselsforbud. Under tellingen i juli ble det registrert en flokk på omkring 40 grågås som besto av voksne og unger i Væradragnet. Trolig har gjess i myting, og grupper med voksne og unger, svømt lengre ut, til øyene utenfor verneområdet i vest. Enkelte familier blir tydeligvis værende i mer sentrale deler av verneområdet. Eksempelvis et par med seks unger på Barøya den 11. juli.

Tabell 9. Samtlige observasjoner av grågås. Listet kronologisk og etter antall individ.

Antall (ind.)	Aktivitet	Sted	Dato	Kommentar
45	Observasjon i hekketid, passende biotop	Higgerholmen	17.jun.22	
14	Observasjon i hekketid, passende biotop	Væradraget	17.jun.22	
12	Observasjon i hekketid, passende biotop	Kvaldraget	17.jun.22	
11	Observasjon i hekketid, passende biotop	Sandværet	17.jun.22	
8	Observasjon i hekketid, passende biotop	Sanddraget	17.jun.22	
8	Observasjon i hekketid, passende biotop	Holmer øst i Kvaldraget	17.jun.22	
7	Observasjon i hekketid, passende biotop	Hommelværet	17.jun.22	
6	Observasjon i hekketid, passende biotop	Skollsøydragan	17.jun.22	
3	Observasjon i hekketid, passende biotop	Fåhøva	17.jun.22	
3	Observasjon i hekketid, passende biotop	Småholman V av Sandværoddan	17.jun.22	
2	Overflygende	Sandværet	17.jun.22	
2	Unger utenfor reir, ikke utvokste	Valøyen,	17.jun.22	Ett par med fem unger
1	Overflygende	holmer vest for Ivarsøya	10.jul.22	
1	Overflygende	Hammholmen	10.jul.22	
40	Næringssøkende	Væradraget	11.jul.22	Myteflokk, voksne og unger
2	Unger utenfor reir, ikke utvokste	Barøya, Kalvøya	11.jul.22	Et par med seks unger

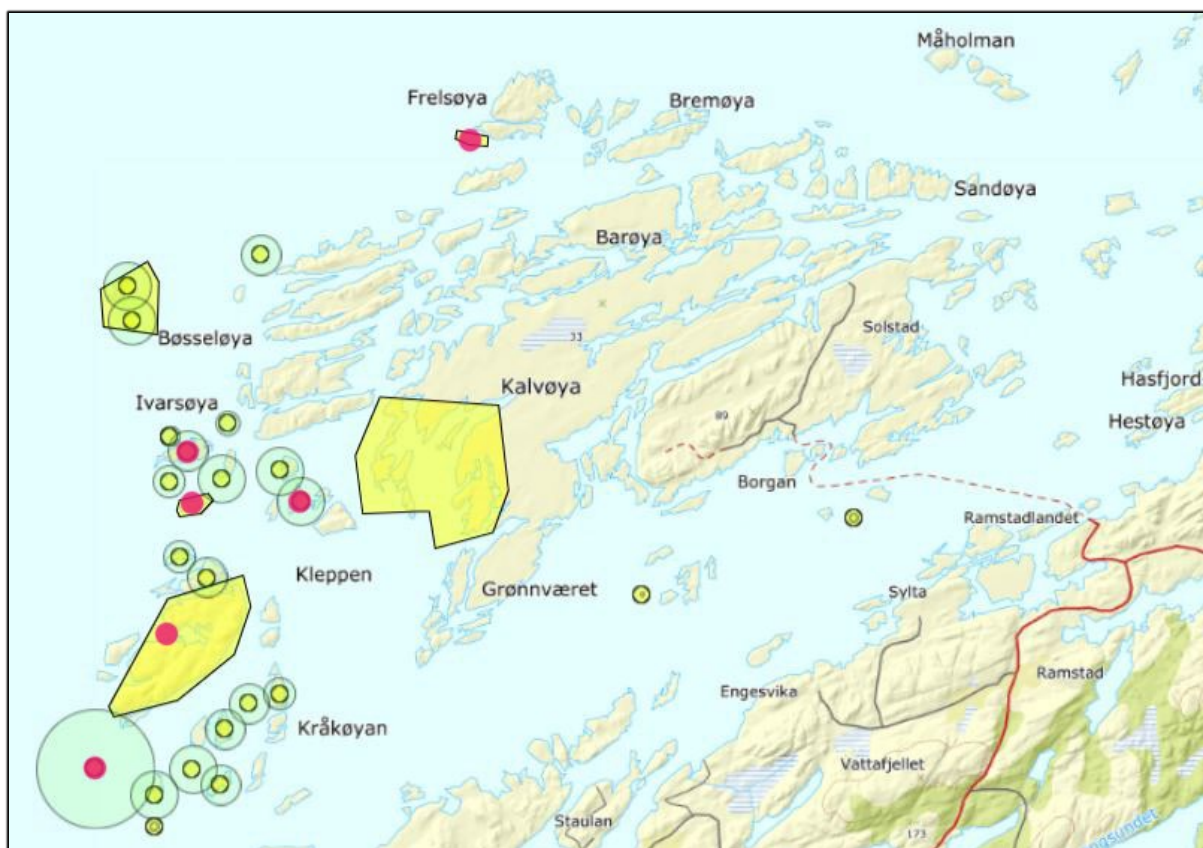
Figur 8. Lokalteter hvor grågås ble observert under tellingene i juni og juli 2022. De røde plottene angir mellom 10 og 40 individ, mens gul og grønn angir fra en til åtte individer.

Stokkand og krikand

Stokkand og krikand er de to artene av gressender som tidligere er registrert som hekkfugler i området. Benyttet metode gir i liten grad mulighet til å avdekke forekomst av disse artene. Ferskvatna ble i all hovedsak ikke besøkt under tellingen i 2022. Stokkand ble registrert ved en anledning, da tre hanner ble sett i flukt øst av Væradraget, 17. juni. Flere av øyene i dette området har ferskvannsdammer.

Ærfugl

Denne arten opptrer hovedsakelig i de ytre og vestre delene av verneområdene på Borgan-Frelsøy (figur 9). Verdier fra tellingene i 2022 tyder på at det var minst 70 par som gikk til hekking i verneområdet dette året. Det ble registrert henholdsvis 43 og 70 hunnfugl under tellingene i juni og juli. Det er naturlig med færre synlige ærfugl hunnfugler på sjøen i rugetiden (mai/juni). De hunnene (43 ind.) som ble sett i juni, var trolig i stor grad individ som hadde mislyktes med hekkingen. Denne andelen var økt noe under tellingen 10. og 11. juli, hvor det ble registrert 62 hunner uten unger, og ni med unger. I de ni unge-kullene, var det til sammen 36 dununger (gjennomsnittlig kullstørrelse på 4,0 unger). Dette tyder på til dels sen hekkestart for de kullene som ble registrert. Det er også sannsynlig at de som har startet hekkingen til normal tid, enten har mislyktes på eggstadiet, eller at ungene er blitt predatert før tellingen i juli. Det var påfallende å ikke finne ett eneste kull med store unger. Største ansamlinger av hunnfugl i juli, var ved Higgerholmen, Kvaldraget og holmer vest av Grønnholmen, med henholdsvis 16, 12 og 12 individ. *Myting*: Det ble ikke registrert ansamlinger av mytende hanner innenfor verneområdene. Kun to enkeltindivid i lag med hunnfugl, ble sett under tellingen i juli. I juni var det fortsatt 51 hannfugl tilstede i hekkeområdet. Tar man bestandsendringen hos ærfugl som er registrert i naturreservatet på Kvaløy-Rauøy som underlag og til sammenligning med områdene i Borgan-Frelsøy, så er det kun seks prosent igjen av hekkebestanden som var til stede for omkring 40 år siden.

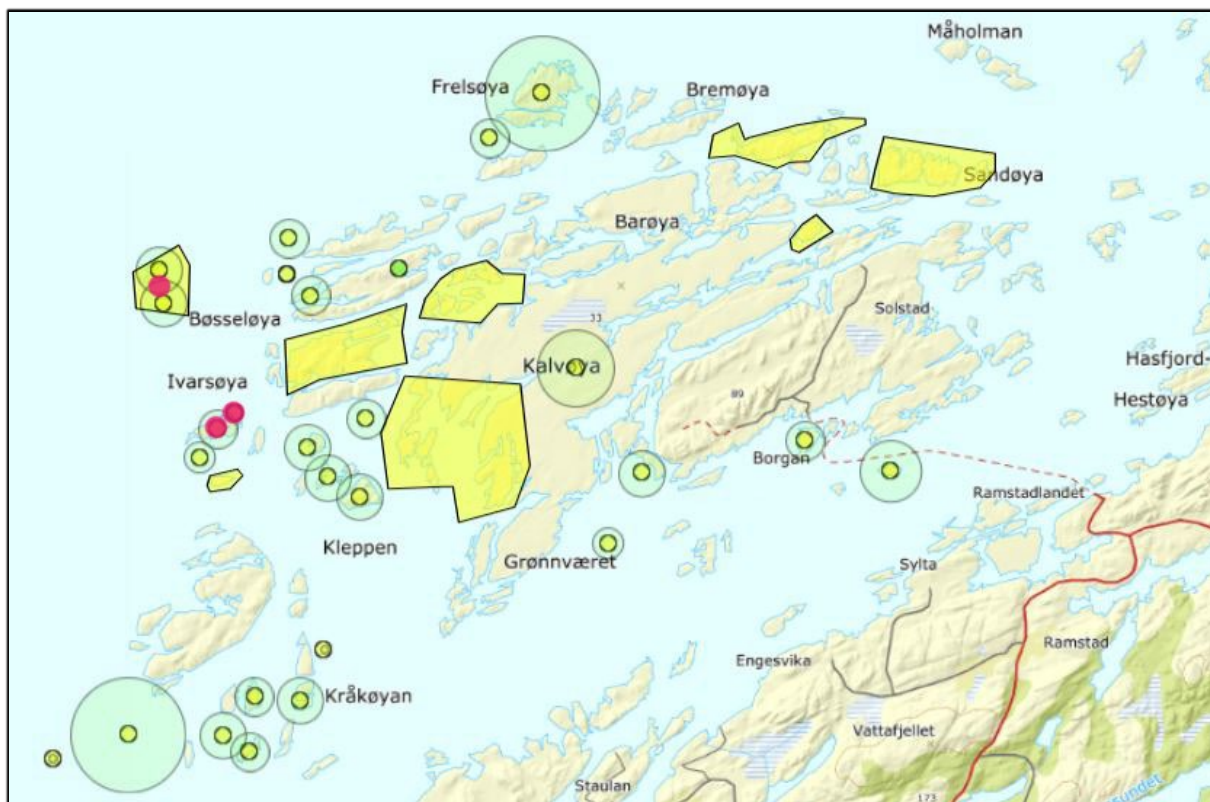
Figur 9. Lokalteter hvor det ble registrert ærfugl under tellingene er gjengitt med gule markeringer, og steder hvor det ble sett ungekull er gjengitt med røde plott.

Tabell 10. Samtlige registreringer av ærfugl med unger.

Antall hunfugl	Antall pulli	Sted	Dato	Kommentar
2	12	Holme nord av Galten	11.jul.22	To hunfugl med til sammen 12 unger
2	10	Tjønnholmen	11.jul.22	To hunfugl med fem unger hver
2	4	Væradraget	11.jul.22	To hunfugl med to unger hver
1	4	Sandværet	11.jul.22	En hunfugl med fire unger
1	3	Vestre Skomakerdraga	10.jul.22	En hunfugl med tre unger
1	3	Småholman vest av Sandværoddan	17.jun.22	En hunfugl med tre unger

Siland

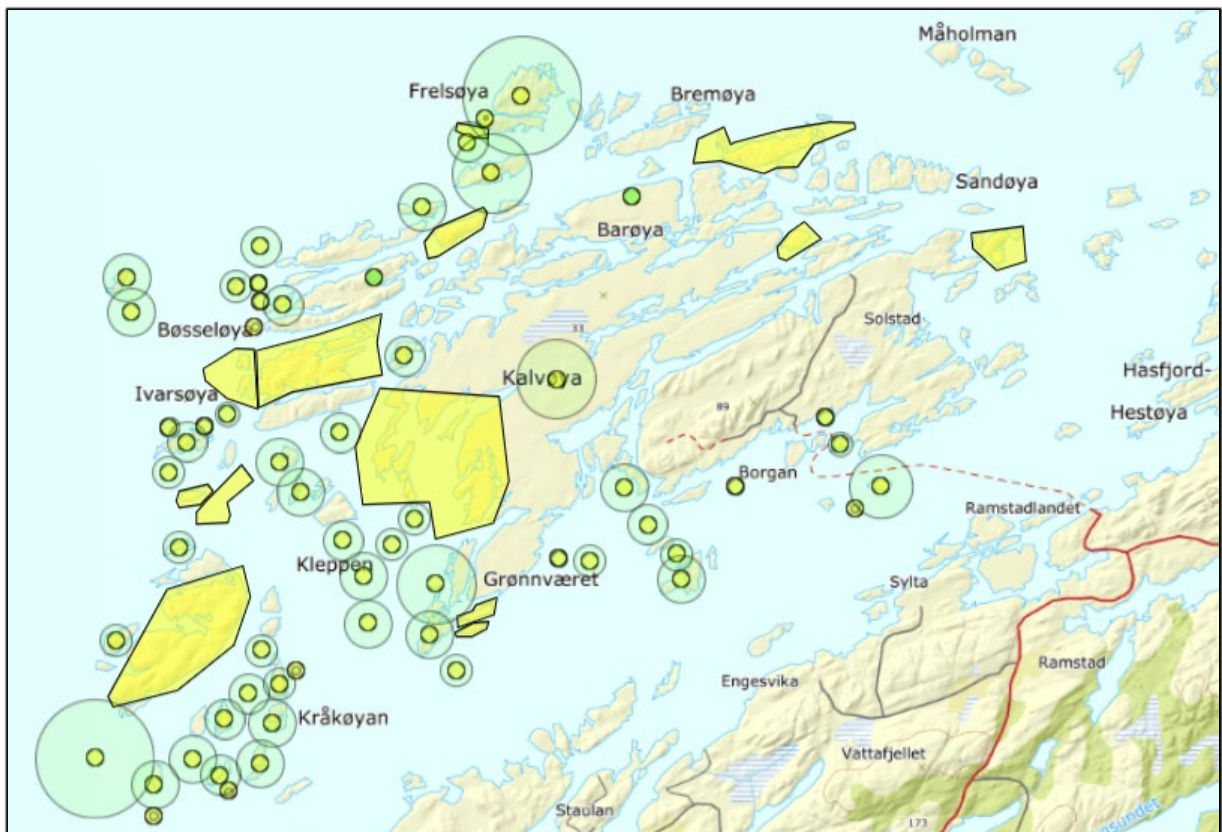
Denne arten opptre til alle årstider i verneområdet, og regnes som fåtallig hekkefugl, selv om det ikke ble registrert et eneste ungekull under tellingene. Til sammen ble det registrert 76 individ under totaltellingen 10.-11. juli, hvorav 53 individ i delen av naturreservatet med ferdselsforbud (tabell 7). Det er vanskelig å anslå hvor stor hekkebestand som finnes i verneområdet. Flere av silendene kan være hekkefugler utenfor verneområdet, men som bruker verneområdet som næringsøksområdet. Flere hunnfugler ble registrert i tilknytning til terne- og fiskemåkekolonier som er typiske hekkeplasser for arten.

Figur 10. Lokalteter hvor det ble registrert siland under tellingene er gjengitt med gule markeringer (1 til 7 individ). Røde markeringer gjengir lokaliteter med 9 til 14 individ.

Tjeld

Denne arten er en av de mest fremtredende av karakterartene i området. Tjelden opptrer nesten på samtlige øyer/holmer (figur 11). Under tellingen av verneområdene på Borgan-Frelsøy dagene 10.-11. juli, ble det til sammen registrert 284 voksne tjeld på potensielle hekkeplasser. Trolig hekker minimum 150 par i området, hvorav 63 % i den delen av verneområdet med ferdselsforbud (tabell 7). De fleste parene var tilsynelatende uten unger under tellingen i juli. Det ble til sammen sett ni ikke flyvedyktige unger, men antall unger er vesentlig høyere, siden de i liten grad eksponerer seg slik at de er synlig ved denne tellemetoden. Ved en anledning ble det observert en gråmåke som tok en tjeldunge. Enkelte av tjeldungene som ble observert 10.-11. juli var nettopp blitt flyvedyktige.

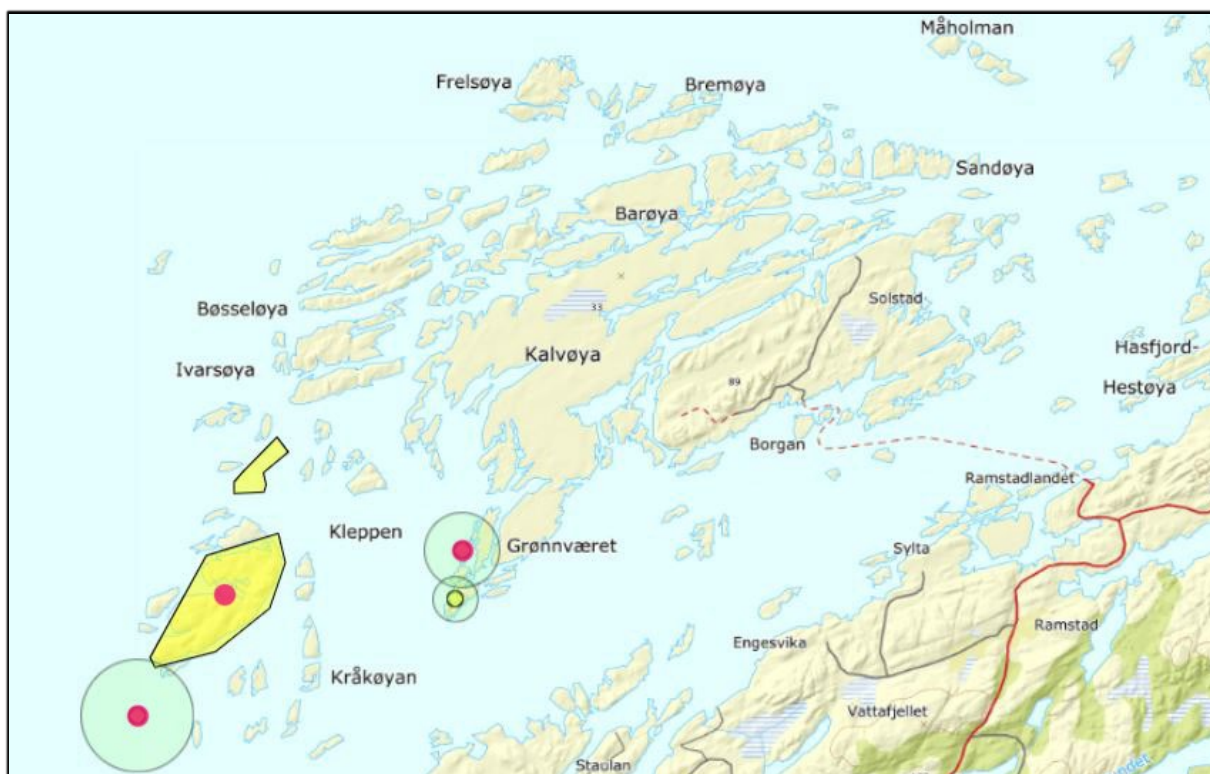

Figur 11. Lokalteter hvor det ble registrert tjeld under tellingene er gjengitt med gul og grønn markering.

Sandlo

Denne arten opptrer under trekketidene vår og høst, samt som fåtallig hekkefugl på enkelte lokaliteter (figur 12). Områder med strender, valer og poller med sandforekomster er oftest foretrukket som hekkeområde. Tellemetoden er dårlig egnet til å finne denne arten. Således må resultatene fra denne registreringen sees på som absolutt minimumsforekomst for denne arten. De faktiske registreringene tilsier en hekkebestand på minimum tre par, og mest sannsynlig flere.

Figur 12. Lokalteter hvor det ble registrert sandlo under tellingene er gjengitt med gule og røde markeringer. De røde markeringene lengst vest er lokaliteter hvor det var indikasjon på hekking, mens den østre røde markeringen gjengir et individ på potensiell hekkeplass.

Steinvender

Arten hekker fåtallig på holmer lengst ut og vest i verneområdet (figur 13). Uten unntak i tilknytning til kolonier av terner og fiskemåke. Det ble registrert henholdsvis 21 og 16 voksne individ under tellingene i juni og juli (tabell 11). Ut fra det foreliggende materialet, er det stor sannsynlighet for at det hekker minimum 14 par i området. Alle er innenfor verneområdet, med unntak av to par like utenfor vernegrensen, på en holme rett nord av Galten.

Tabell 11. Samtlige registreringer av steinvender under tellingene i juni og juli.

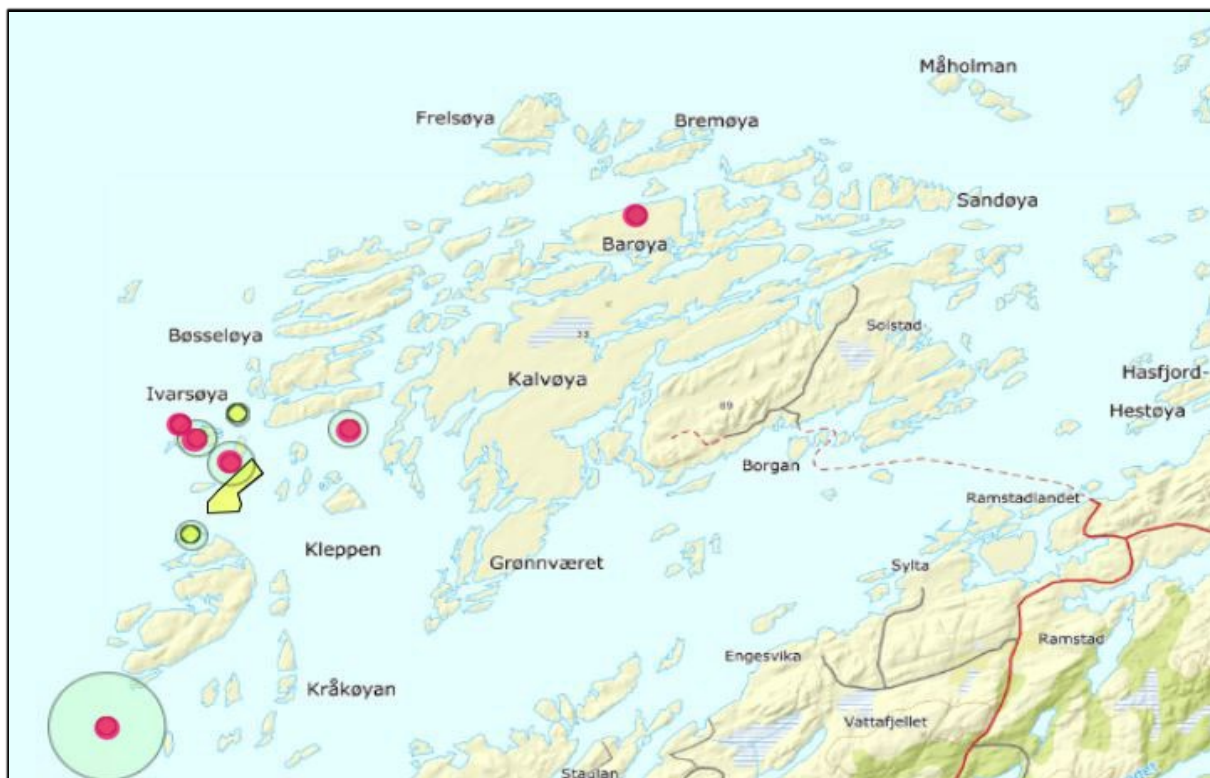
Antall (ind.)	Alder	Aktivitet	Sted	Dato
2		Engstelig adferd, indikasjon på hekking	Sanddraget	17.jun.22
5		Engstelig adferd, indikasjon på hekking	Væradraget	17.jun.22
6		Engstelig adferd, indikasjon på hekking	Småholman vest av Sandværoddan	17.jun.22
4		Engstelig adferd, indikasjon på hekking	Galten småholmen nordom	18.jun.22
2		Engstelig adferd, indikasjon på hekking	Liten holme	18.jun.22
2		Engstelig adferd, indikasjon på hekking	Skipsflesan	18.jun.22
2		Observasjon i hekketid, passende biotop	Higgersteinen ytre	10.jul.22
2	Pulli	Unger utenfor reir, ikke utvokste	Liten holme lengst SV av Bøsseløya	10.jul.22
3	Adult	Unger utenfor reir, ikke utvokste	Liten holme lengst SV av Bøsseløya	10.jul.22
4		Observasjon i hekketid, passende biotop	Skipsflesan	10.jul.22
5		Engstelig adferd, indikasjon på hekking	Småholman vest av Sandværoddan	11.jul.22
2		Engstelig adferd, indikasjon på hekking	Galten småholmen nordom	11.jul.22

Figur 13. Lokalteter hvor det ble registrert hekkende steinvender under tellingene er gjengitt med gule markeringer. Samtlige i tilknytning til terne- og fiskemåkekolonier.

Rødstilk

Arten opptrer primært i trekketidene, og som fåtallig hekkefugl. Under tellingen av delen av naturreservatet med ferdselsforbud i juni, ble det registrert seks individ. Alle på tilsynelatende hekkeplass, uten at det ble foretatt ilandstigning for å undersøke nærmere. I juli ble det registrert åtte individ, hvorav syv i det samme området som under tellingen i juni. Trolig gjorde minimum fem par hekkeforsøk i verneområdene Borgan-Frelsøy denne sesongen (figur 14).

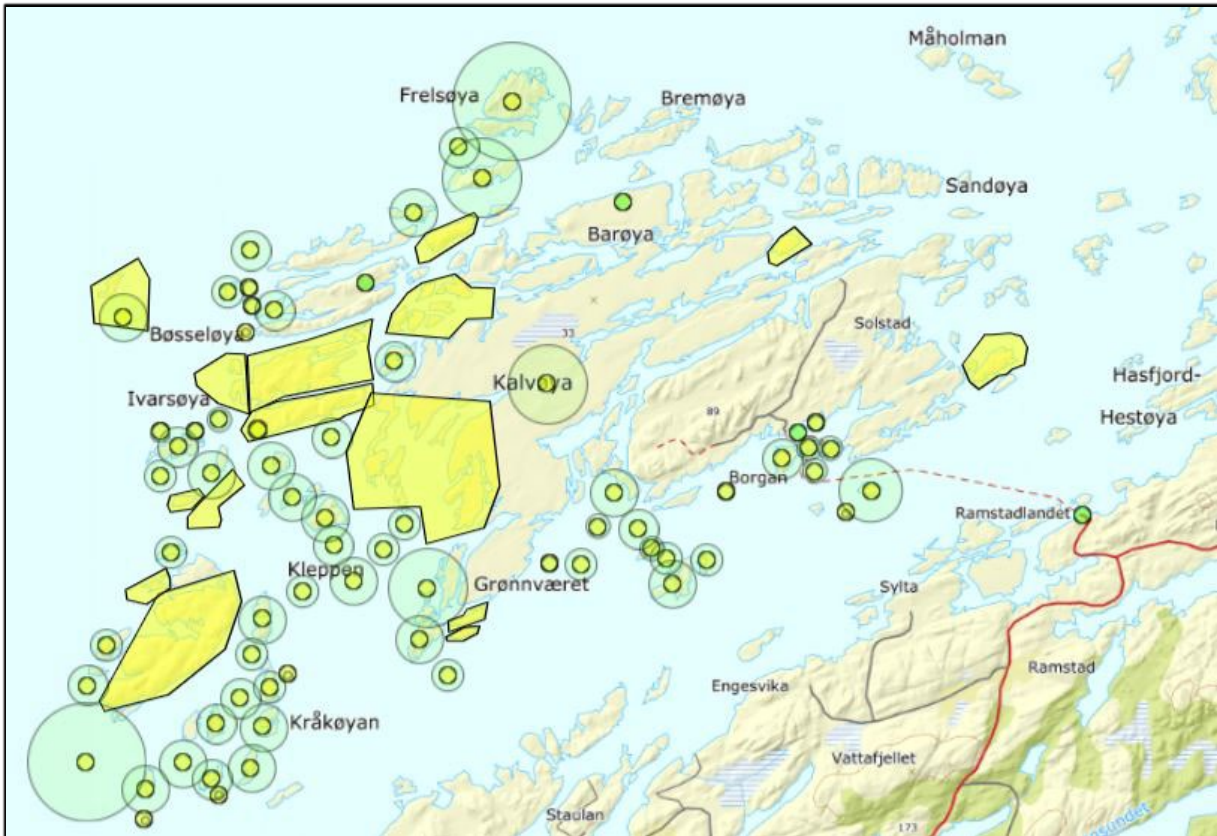
Figur 14. Lokalteter hvor det ble registrert rødstilk under tellingene er gjengitt med gule og røde markeringer. De røde markeringene er steder med indikasjon på hekking.

Fiskemåke

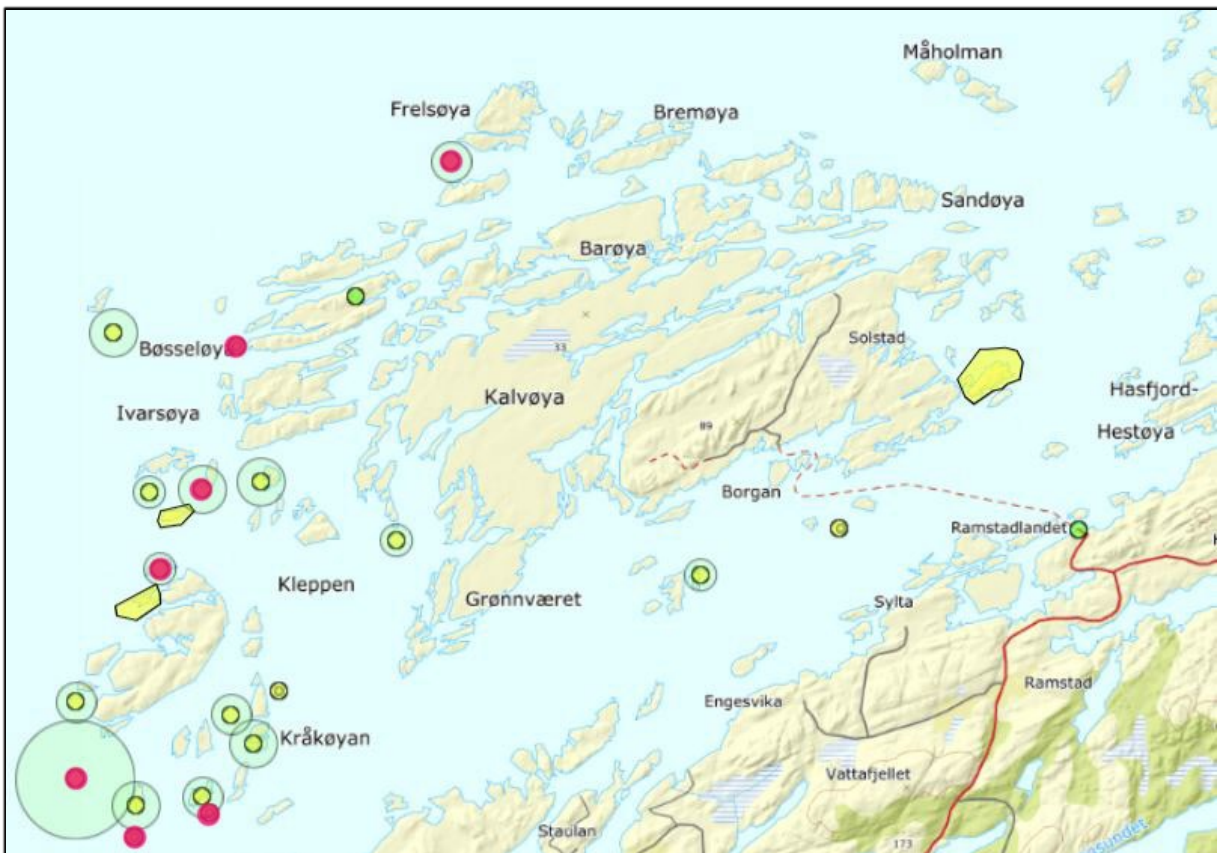
Arten opptrer i hele verneområde (figur 15), men er i hovedsak konsentrert som hekkefugl på mindre øyer og holmer lengst vest i verneområdet (figur 16). Fiskemåka er i dag den klart mest tallrike hekkende måkearten i området. Under tellingen i juli, ble det til sammen registrert 483 voksne fiskemåker knyttet til hekking eller mulig hekking, hvorav 309 av disse i de syv største koloniene. Øvrige forekomster var på mindre enn ti individ. Ut fra dette gjorde omkring 240 par eller mer hekkeforsøk i verneområdene Borgan-Frelsøy denne sesongen. Omkring 74 % av de voksne fiskemåkene oppholdt seg i kolonier eller på potensielle hekkeplasser i naturreservatet. Av disse var majoriteten (58,6 %) i den delen av naturreservatet med ferdselsforbud.

Tabell 12. De syv største koloniene av fiskemåke som ble registrert under tellingene i juni og juli 2022. Den største kolonien (holme nord av Galten) ligger like utenfor grensa til verneområdet.

Antall voksne individ i kolonien	Lokalitet	Dato
90	Holme nord av Galten	18. juni 2022
64	Liten holme lengst SV på Brøsseløya	18. juni 2022
59	Småholman vest av Sandværoddan	17. juni 2022
46	Sandværoddskjæret	17. juni 2022
22	Liten holme sør av Dellholmen	11. juli 2022
15	Holmer øst i Kvaldraget	17. juni 2022
13	Skollsøydragan	17. juni 2022

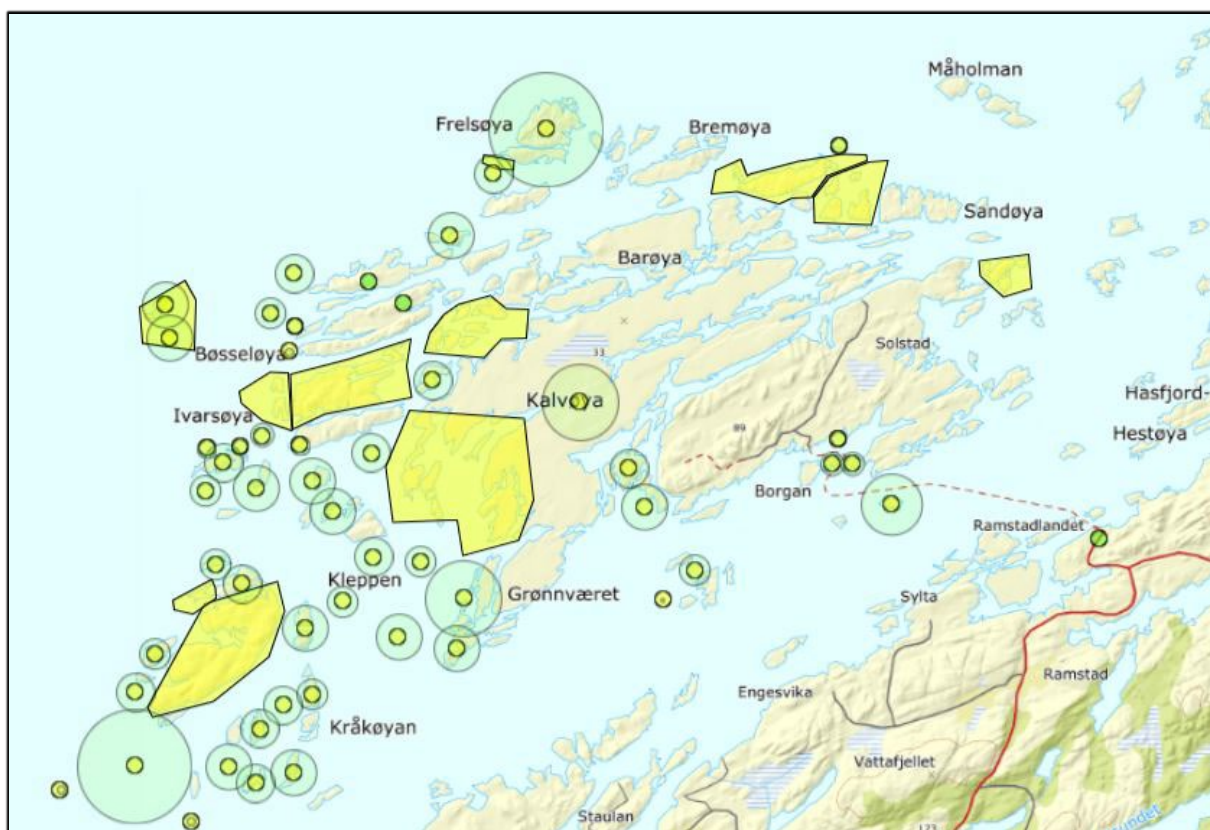
Figur 15. Lokalteter hvor fiskemåke ble registrert under tellingene i 2022 er gjengitt med gule og grønne plott.

Figur 16. Lokalteter med bekreftet hekking av fiskemåke under tellingene i 2022. De røde markeringene er de største koloniene (>10 individ), og utgjør 64 % av fiskemåkene i området.

Svartbak

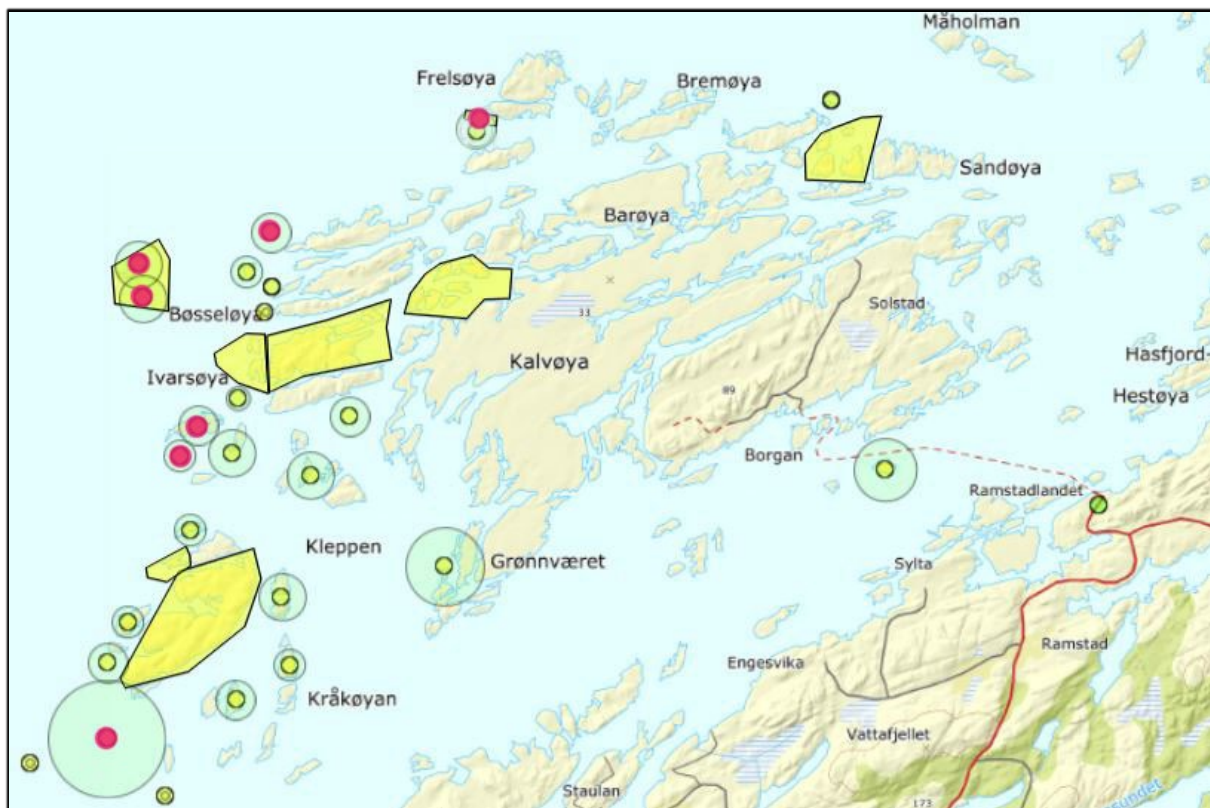
Arten opptrer i verneområdene Borgan-Frelsøy gjennom hele året. Tidligere var arten en svært tallrik hekkefugl i dette området. I dag er det trolig bare omkring 20 prosent igjen av hekkebestanden som var tilstede for omkring 40 år siden. Beregning gjort ut fra endring i hekkebestand i naturreservatet på Kvaløy-Rauøy. Under tellingen 10. og 11. juli, ble det registrert til sammen 231 voksne svartbak i kolonier eller på potensielle hekkeplasser. Av disse var 86 prosent av dem innenfor delen av naturreservatet med ferdselsforbud. Omkring 80 par var knyttet til de syv største koloniene i verneområdet (tabell 13). I tillegg var det 49 individ tilstede i kolonien på Hommelværet, og 16 individ i kolonien på holme rett nord av Galten. Disse to lokalitetene ligger like utenfor grensa for verneområdet. Ut fra verdier fra begge tellingene, gjorde minimum 120 par hekkeforsøk i verneområdene Borgan-Frelsøy denne sesongen.

Figur 17. Lokalteter hvor svartbak ble registrert under tellingene i 2022 er gjengitt med gule og grønne plott.

Tabell 13. De syv største koloniene av svartbak som ble registrert under tellingene i juni og juli 2022.

Antall voksne individ tilstede i kolonien	Lokalitet	Dato
52	Higgerholmen	11. juli 2022
22	Kvaldraget	11. juli 2022
21	Sanddraget	11. juli 2022
20	Væradraget	17. juni 2022
19	Holmer sør av Higgerholmn	17. juni 2022
13	Skipsflesan	18. juni 2022
12	Småholman vest av Sandværoddan	11. juli 2022

Figur 18. Lokalteter med bekreftet hekking eller tilsynelatende hekking av svartbak er plottet i kartet. De røde markeringene er de største koloniene (>10 individ) som utgjør 69 % av svartbakene i området.

Gråmåke

Arten opptrer i verneområdene Borgan-Frelsøy gjennom hele året. Tidligere var arten den mest tallrike hekkende måkearten i dette området. I dag er det skremmende at det bare er i underkant av en prosent igjen av hekkebestanden som var tilstede for omkring 40 år siden (basert på sammenlignbare verdier fra verneområdene på Kvaløy-Rauøy). Ut fra tellingene sesongen 2022, er den samla hekkebestanden for hele verneområdet på maksimum 140 par. Under tellingen 10. og 11. juli, ble det registrert til sammen 180 voksne gråmåker tilstede i kolonier eller på potensielle hekkeplasser. Av disse var omkring 75 prosent av dem innenfor delen av naturreservatet med ferdselsforbud. Omkring 30 par var knyttet til de tre største koloniene i verneområdet (jf. tab. 14). I tillegg var det 39 individ tilstede både i kolonien på Hommelværet og på holme rett nord av Galten. Disse to lokalitetene ligger like utenfor grensa for verneområdet. De to sistnevnte koloniene utgjør hver for seg de største gråmåkekoloniene i området i dag. Gråmåke har i dag rødlistestatus VU (sårbar). Verdier fra tellinger av gråmåke på Trøndelagskysten sesongen 2021 og 2022 (egne upubliserte tellinger) tilsier en ytterligere brå tilbakegang de to siste sesongene. Situasjonen for denne arten på Trøndelagskysten er dramatisk dårlig.

Tabell 14. De tre største koloniene av gråmåke innenfor verneområdet som ble registrert under tellingene i juni og juli 2022 (jf. fig. 20).

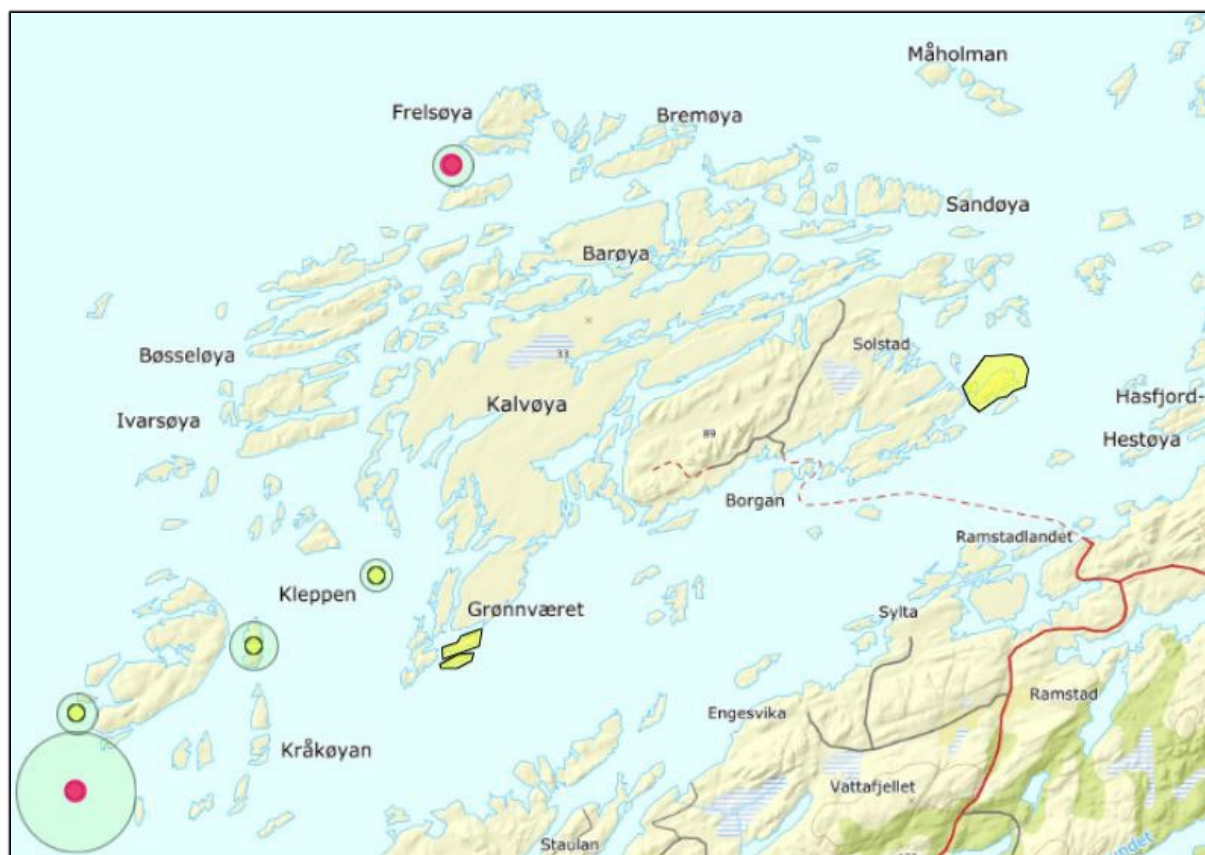
Antall voksne individ tilstede i kolonien	Lokalitet	Dato
29	Kvaldraget	11. juli 2022
16	Skipsflesan	18. juni 2022
15	Holmer sør av Higgerholmen	17. juni 2022

Sildemåke

Arten opptrer i verneområdene i sommerhalvåret. Tidligere var arten en mer tallrik hekkefugl i dette området. Under tellingen 10. og 11. juli, ble det registrert til sammen syv voksne sildemåker i verneområdet, hvorav et hekkende par og et individ på potensiell hekkeplass. Seks av disse var i naturreservatet. Således er det mye som tyder på at det er bare ett til to hekkende par i verneområdet. I tillegg var det et varslende par på Hommelværet, og et par med tilsynelatende hekking på holme nord av Galten. Begge disse lokalitetene ligger utenfor grensa for dagens verneområde. Innenfor den delen av naturreservatet med ferdselsforbud, ble det sett åtte sildemåker under tellingen 17. juni. Kun to av disse (et par) ble registrert hekkende.

Tabell 15. Samtlige registreringer av sildemåke under tellingene i juni og juli.

Antall (ind.)	Kjønn/alder	Aktivitet	Sted	Dato
1	Adult	Næringssøkende	Guttormsøya	11. juli 2022
1	Adult	Næringssøkende	Måssåholman	11. juli 2022
1	Adult	Næringssøkende	Svartskjæret	10. juli 2022
1	Adult	Overflygende	Ytter-Kråkøya	10. juli 2022
1	2K	Næringssøkende	Innerkråkøya	10. juli 2022
5	Adult	Næringssøkende	Liss-Grana inkl småholmer sørom, Nærøysund, Tø	17. juni 2022
1	Adult	Næringssøkende	Småholman vest av Sandværøddan	17. juni 2022
2	Adult i par	Rugende	Småholman vest av Sandværøddan	17. juni 2022

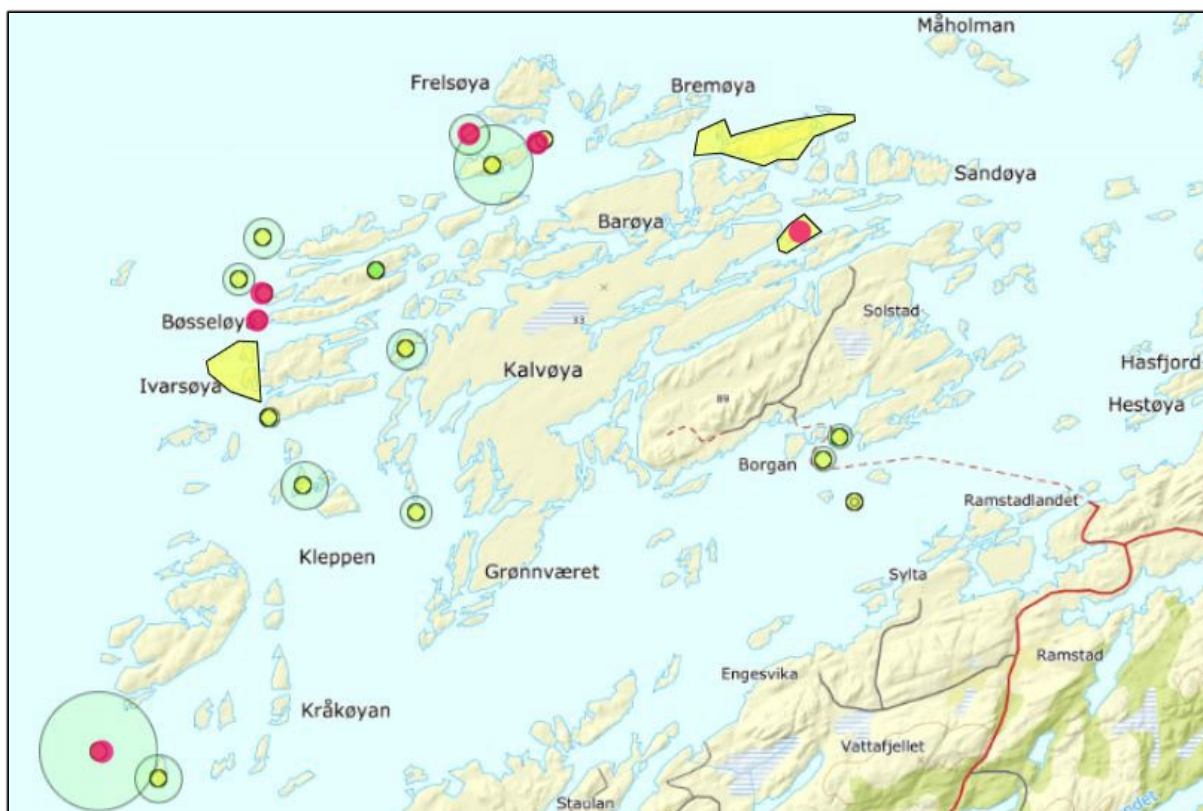
Figur 21. Lokaliteter hvor det ble registrert sildemåke under tellingene er gjengitt med gule og røde markeringer. De røde markeringene er steder med bekreftet hekking.

Makrellterne

Arten opptrer i verneområdet i sommerhalvåret, hvor den i hovedsak hekker i små kolonier, og da ofte i mindretall i en rødnebbternekoloni. Ut fra det foreliggende materialet tyder det på at omkring 20 par hekker i verneområdet. På fem hekkeplasser, ble til sammen 35 voksne individ registrert under tellingene sesongen 2022 (tabell 16). Majoriteten av disse var på holmer i dyrelivsfredningsområdet. I tillegg var det en koloni på en liten holme lengst øst på Måsøya. Denne kolonien var den aller største i området, hvor det ble registrert omkring 40 individ den 18. juni og 30 den 11. juli. Videre var det minst seks makrellterner i en rødnebbternekoloni på holmen nord av Galten. Begge sistnevnte lokaliteter ligger like utenfor verneområdet.

Tabell 16. Samtlige registreringer av hekkende makrellterne innenfor verneområdet under tellingene i juni og juli.

Antall voksne på hekkeplass	Sted	Dato
18	Mefjordsskjæret	10. juli 2022
7	småholmer rett SØ av Higgersteinen	18. juni 2022
4	Liten holme lengst SV på Bøsseløya	18. juni 2022
4	Småholman vest av Sandværøddan	17. juni 2022
2	Singsholmen	11. juli 2022

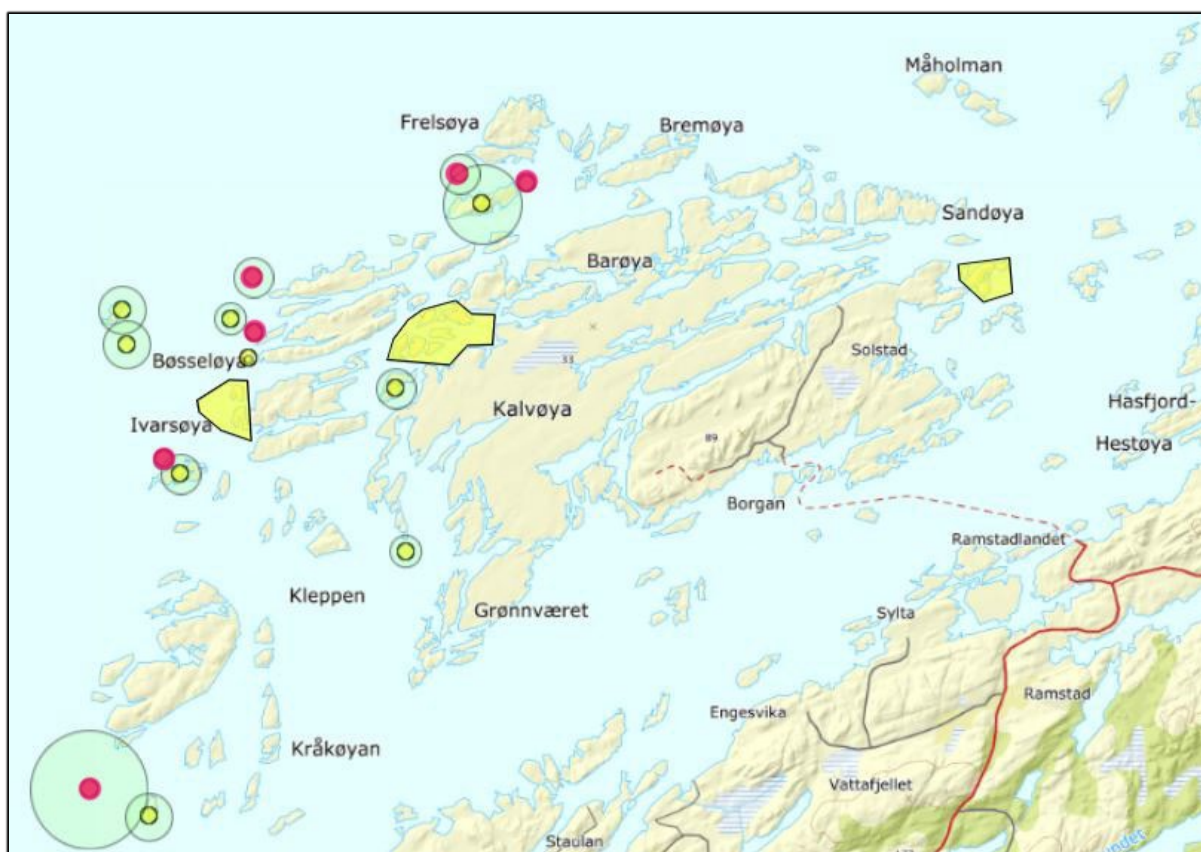
Figur 22. Lokaliteter hvor det ble registrert makrellterne under tellingene er gjengitt med gule og røde markeringer. De røde markeringene er steder med bekreftet hekking.

Rødnebbterne

Arten opptrer i sommerhalvåret, hvor de denne sesongen hekket i små kolonier. Ofte opptrer de hekkende i lag med noen makrellterner. Ut fra det foreliggende materialet fra tellingene i juni og juli, tyder det på at omkring 35 par hekker i verneområdet (tabell 7). På fire hekkeplasser ble til sammen 68 voksne individ registrert under tellingene sesongen 2022 (tabell 17). Disse lå i delen av naturreservatet med ferdselsforbud. I tillegg var det en koloni på Hommelværet med 64 voksne individ den 17. juni. Denne kolonien var den aller største i området, men den ligger like utenfor verneområdet.

Tabell 17. Samtlige registreringer av hekkende rødnebbterne innenfor verneområdet fra tellingene i juni og juli.

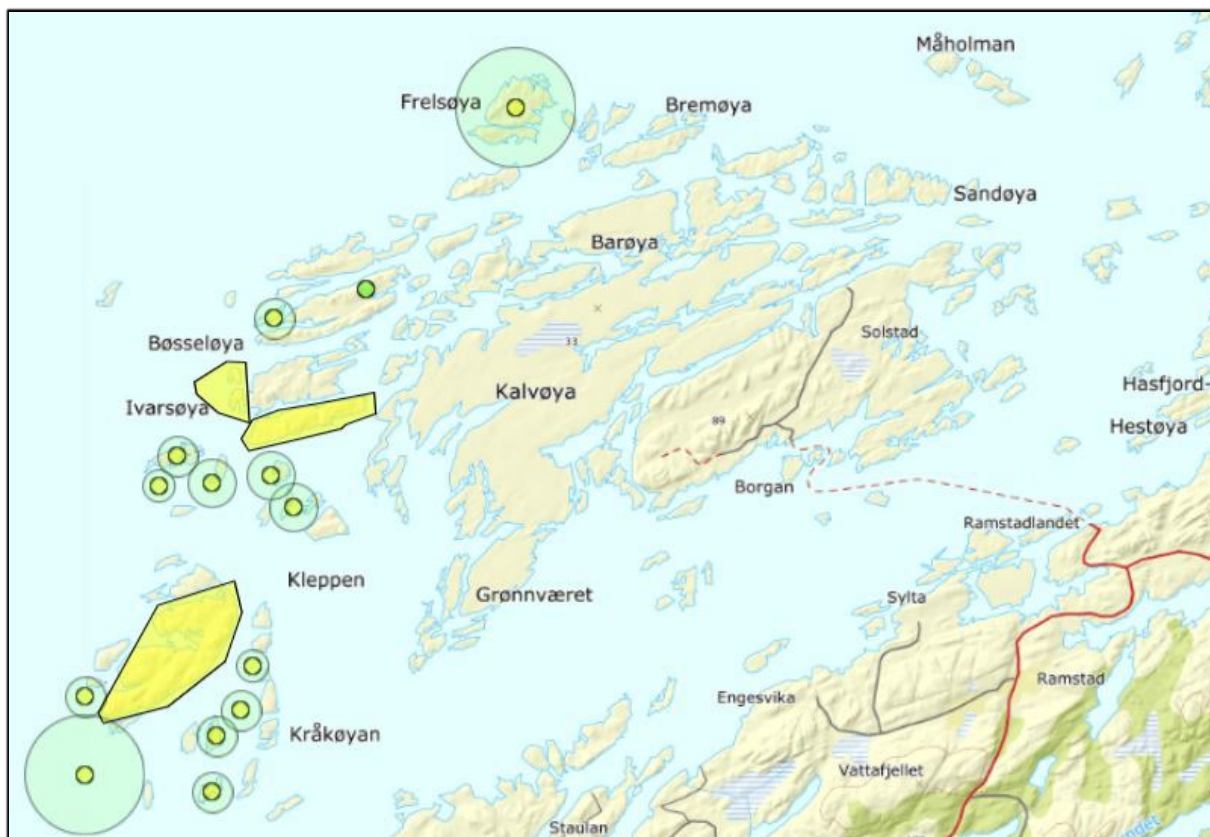
Antall voksne individ i kolonien	Sted	Dato
26	Småholmer SØ av Higgersteinen	10. juli 2022
18	Skipsflesan	10. juli 2022
12	Liten holme lengst SV på Bøsseløya	10. juli 2022
12	Småholman vest av Sandværoddan	17. juni 2022

Figur 23. Lokalteter hvor det ble registrert rødnebbterne under tellingene er gjengitt med gule og røde markeringer. De røde markeringene er steder med hekkende rødnebbterne i kolonier.

Tyvjo

Arten opptrer i verneområdet i sommerhalvåret, hvor den regnes som fåtallig hekkefugl. Ut fra det foreliggende materialet tyder det på at omkring ti par (tabell. 7) hekker i verneområdet denne sesongen. Under tellingen 10. og 11. juli, ble det registrert til sammen 23 voksne tyvjo i verneområdet, hvorav 21 innenfor delen av naturreservatet med ferdselsforbud. Under tellingen av det samme området den 17.-18. juni, ble det registrert 22 voksne tyvjo. Arten opptrer i to morfer i området. En helmørk og en lys. De mørke utgjorde 82 % av individene under tellingen i juli, og 64 % under tellingen i juni. Trolig ligger den faktiske andelen et sted mellom disse verdiene.

Figur 24. Lokalteter hvor det ble registrert tyvjo under tellingene er gjengitt med gul og grønn markering.

Teist

Arten opptrer i verneområdene Borgan-Frelsøy gjennom hele året. Noen få par ser ut til å hekke på øyene på/ved Higgerholmen og Higgersteinen (figur 25). Under tellingene ble det til sammen registrert åtte individ innenfor verneområdet, henholdsvis syv ved Higgerholmen 11. juli, og en sør av Higgersteinen 10. juli. Høyst sannsynlig hekker mer enn fem par i området. På Hommelværet som ligger like utenfor verneområdet, ble to individ registrert den 17. juni. Ingen av tellingene ble utført på det mest ideelle tidspunkt for å kunne innhente gode verdier på forekomst av teist i verneområdet. Høyst sannsynlig huser området langt flere individ.

Figur 25. Lokalteter hvor det ble registrert teist under tellingene er gjengitt med gule markeringer.

Smålom

Denne arten har tidligere vært kjent som en fåtallig hekkefugl knyttet til ferskvannsförekomstene på øyer og holmer i området. Siden ferskvannsförekomstene ikke ble undersøkt, er det ikke mulig å gi noe svar på om arten fortsatt hekker i området. Det ble sett to næringsøkende smålom ved Dellholmen den 17. juni. Disse kan høre til som hekkefugl i verneområdet.

3.1.2 Artsvis gjennomgang av øvrige vannfugler

Totalt ble det registrert 66 ulike arter fugl under tellingene av verneområdene på Ytre Vikna i Nærøysund kommune denne sommeren, hvorav 61 arter i verneområdene Borgan-Frelsøy. I denne rapporten er vannfuglene fra verneområdet Borgan-Frelsøy utredet i detalj i foregående delkapittel. I dette delkapittelet gjengis de mest nevneverdige funnene av øvrige vannfugl i det samme verneområdet, mens spurvefugl og rovfugl er ramset opp i neste delkapittel.

Trane

Et par hadde tilhold på holme rett nordøst av Hattholmen den 10. juli. Det er ikke utenkelig at denne arten kan hekke inne på de større øyene i området. Tilsvarende «kysthekkinger» er registrert lenger sør på Trøndelagskysten.

Småspove

Til sammen 25 individ ble sett enten enkeltvis eller i grupper på opptil tre individ under tellingen 10. og 11. juli. Disse representerer ikke hekkefugl i dette området, men må sees på som næringsøkende og rastende under trekket. Det ble også registrert et overflygende individ på Skipsflesa den 18. juni.

Sandløper

Et individ under næringssøk på Væradraget 18. juni. Dette representerer trolig et individ sent i det nordgående trekket til arktiske områder, hvor arten hekker.

Krykkje

Til sammen 29 voksne individ ble registrert næringssøkende i delen av naturreservatet med ferdselsforbud, den 18. juni. Trolig er dette individer som hører til kolonier utenfor verneområdene på Borgan-Frelsøy. Den 11. juli ble det registrert to enkeltindivid av ett år gamle krykkjer på næringssøk.

Storlom

Et voksent individ næringssøkende vest av Sandværoddan 11. juli. Trolig et individ som hekker i ferskvann annet sted på Vikna.

Islom

To enkeltindivid ble observert næringssøkende den 17. juni, henholdsvis en 1-åring (2K) ved Måssaholmen og en 2-åring (3K) ved Sandværoddan. Denne arten opptrer langt vanligere i området i vinterhalvåret.

Storskarv

Arten har tilhold i dette verneområdet hele året, uten at de hekker her. Under tellingen 17. og 18. juni, ble det til sammen registrert 173 storskarv. De aller fleste ble sett rastene på skjær i delen av naturreservatet med ferdselsforbud. Under tellingen 10. og 11. juli, ble til sammen 84 storskarv registrert, hvorav 60 av disse var i delen av naturreservatet med ferdselsforbud.

Toppskarv

Arten har tilhold i dette verneområdet hele året, uten at hekking ble registrert under tellingene i juni og juli. Under tellingen 17. og 18. juni, ble det til sammen registrert 83 toppskarv. De aller fleste ble sett rastende på skjær i delen av naturreservatet med ferdselsforbud. Under tellingen 10. og 11. juli, ble til sammen 18 toppskarv registrert, hvorav 13 av disse var i delen av naturreservatet med ferdselsforbud.

3.1.3 Øvrige fugler og pattedyr

Registrering av øvrige arter fugl ut over gruppen vannfugl (hovedsakelig spurvefugl og rovfugl) ble ikke vektlagt under tellingene, men observasjoner fra disse artsgruppene ble registrert, og samtlige observasjoner er lagt i databasen artsobservasjoner.no. Det gjelder også observasjoner av ville pattedyr.

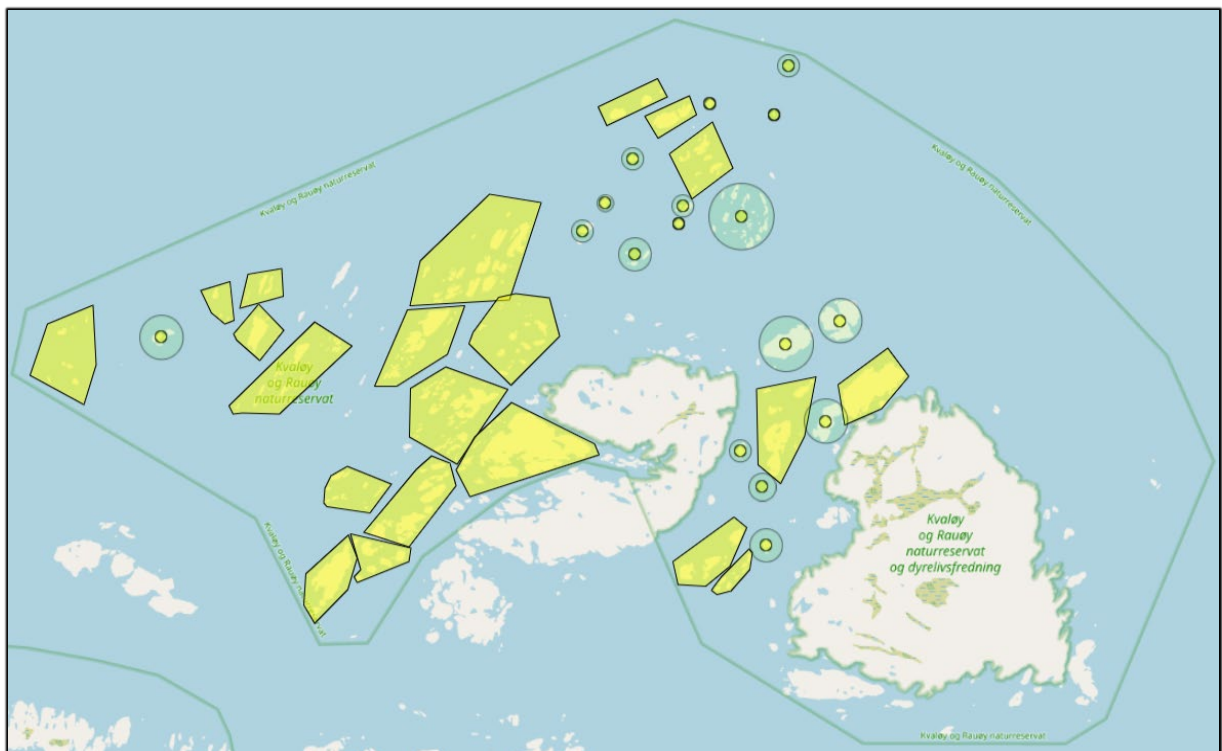
Følgende arter ble registrert: havørn, tårnfalk, dvergfalk, vandrefalk, skjære, ravn, kjøttmeis, løvsanger, gransanger, hagesanger, møller, tornsanger, stær, rødvingetrost, gråtrost, rødstrupe, steinskvett, jernspurv, linerle, heipiplerke, skjærpiplerke, bokfink, grønnefink, bergirisk, gråsisik og grønnsisik. Av pattedyr ble følgende arter registrert: elg, rådyr, rødrev, oter og steinkobbe. Det var påfallende lite sel i begge verneområdene på Ytre Vikna på tross av at alle selarter er fredet hele året i disse verneområdene.

3.2 Verneområdene Kvaløy-Rauøy

I dette verneområdet ble det utført telling av fugl den 26. mai. Dekningsgrad med enkeltlokalitetene (45 stk.) er gjengitt i figur 26, og dekker de aller viktigste øyene for hekkende vannfugl i naturreservatet. De mindre holmene tett ved land på øst- og sørsiden av Kvaløya, ble ikke undersøkt sesongen 2022. Disse holmene virket tilsynelatende tomme for hekkende vannfugl. Sammendrag fra tellingen er gjengitt i tabell 18.

En flokk på 32 unge (1-åringer) haveller hadde tilhold i en konsentrert flokk i verneområdet.

Figur 26. Gjengivelse av områdene hvor det ble utført telling av vannfugl den 26. mai 2022.

Tabell 18. Verdier fra telling av fugl på mindre øyer/holmer i Kvaløy og Rauøy naturreservat den 26. mai 2022.

Art / kategori	Udefinert	Hann	Hunn	Par	Ind. pot. hekkfugl	Ruger	Overflygende	Raster	Nærings- søkende	Ungfugl (2K+)	SUM (ind.)	Hvorav pot. Hekkefugl	Antatt antall hekkende par
Grågås				4							8	8	10
Ærfugl		46	37								83	83	40
Siland	14	7	5								26	26	<10
Havelle 2K	32										32	0	0
Andefugl	46	53	42	4							149	117	60
Tjeld	1				95	3		6			105	98	50
Steinvender					1						1	1	1
Sandlo*							3	3	1		7	0	0
Myrsnipe*							1	3	1		5	0	0
Storspove*									1		1	0	0
Småspove*	1										1	0	0
Vadere	2				96	3	4	12	3		120	99	50
Tyvjo											4	4	2
Sildemåke**	1							2	2		5	1	0
Svartbak					143	54			44	1	242	197	100
Gråmåke				6	29	10	2			2	55	51	25
Fiskemåke				25	35	3			14	8	110	88	44
Hettemåke 2K ***										2	2	0	0
Måker	1			31	207	67	2	2	60	13	414	337	170
Makrellterne****				1					4		6	6	6
Rødnebbterne****					6	4					10	10	5
Terner				1	6	0	4	0	4	0	16	16	11
Gråhegre*****	2								3	1	4	0	0
Storskarv							4	31	7		42		
Toppskarv							7	196	165	4	372	0	0
Skarver							11	227	172	4	414	0	0
Teist	2						2			5	9	9	5
Lomvi										1	1	0	0
Havsule ad.							1				1	0	0
SUM VANNFUGL											1122	573	293
Skjærpiplerke						4						4	>4
Kråke	12				16						28	16	8
Ravn							2				2	2	1
Havørn	2			3							8	8	4
Øvrige arter*****	14			3	16	4	2				38	30	
Steinkobbe											3		
Sel (sp)		1									1		
Oter											1		
Sum sjøpattedyr											5		

*= Disse vaderne kan være potensielle hekkfugler på hovedøyene Kvaløya og Rauøya. Disse øyene ble ikke inventert

**= Trolig ingen hekking i området. Telling utført noe tidlig for å kunne fastslå om arten hekker

***= Det samme individet kan være sett to ganger i området, således mulig bare ett individ

****= Verdiene fra tellingene kan ikke vektlegges som følge av at tellingen ble utført for tidlig på året

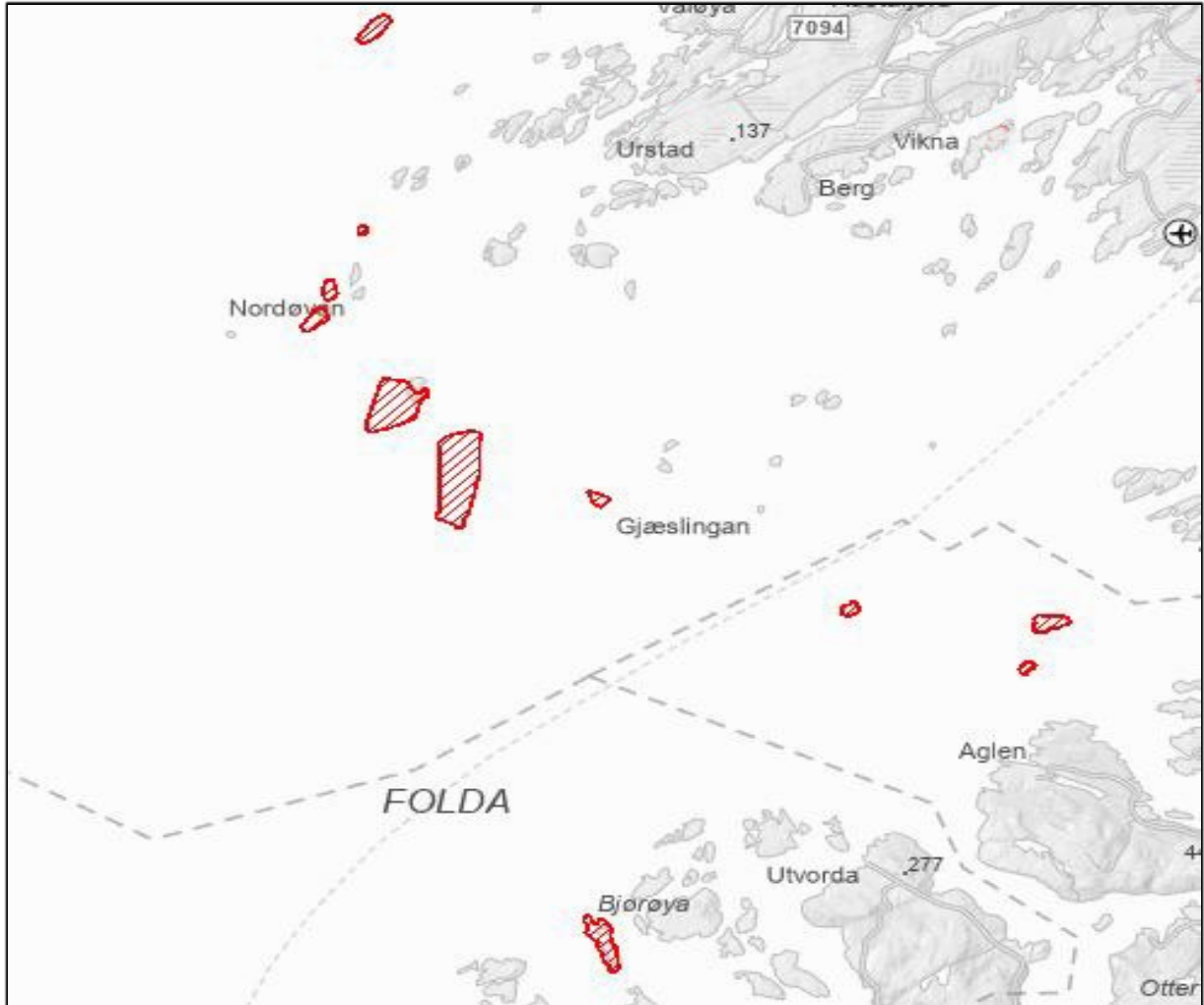
*****= En voksen, en ungfugl og to med ukjent alder. Kvaløya og Rauøya kan være potensielle hekkplasser.

Disse øyene ble ikke undersøkt

*****= Anvendt metode vil i liten grad avdekke spurvefuglforekomstene. Således må verdiene betraktes deretter.

3.3 Verneområdene i Folda

Det ble utført tellinger av sjøfugl og sjøpattedyr fra båt i verneområdene i Folda den 19. juni. Verdiene er antall individer. Tellingene ble utført fra båt under gunstige telleforhold. Tilsvarende tellinger er utført med samme metode årlig i perioden 2018 til 2021 (Moslet 2021). Det er ikke gjort noen sammenligninger med foregående tellinger.

Figur 27. Lokalisering av verneområdene som er omtalt i dette kapitlet.

Utsnitt fra Steinan naturreservat i Folda.

Storskarvkoloni på Surna i Sørøyan naturreservat den 19. juni 2022.

Havelle hann på land i fiskemåkekoloni på Flotra i Steinan og Flotra naturreservat den 19. juni 2022.

Tabell 19. Sammendrag fra tellingene av fugl og sjøpattedyr i verneområdene i Folda den 19. juni 2022.

Art/lokalitet	S & F NR				S ø r ø y a n n a t u r r e s e r v a t													N o r d ø y a n N R					SUM		
	Steinan	Flotra	Sum Steinan og Flotra NR	Aldgården NR	Tronflesa BV	Lyngbrakkan	Årsflesa	Segflesa	Vangflesin	Sjørøysburan	Hårsniken	Harraffesin	Surna	Galholman	Singsholman	Vangholman	Singsholman "ytre"	Sum Sørøyen NR	Nordøybura *	Gullfrøholmen	Gullfrøholmnakken	Sum Nordøyen NR		Brøsmeflesin BV	Frufflesa NR
Dårlig egna hekkeplass					X	X	X		X	X			X										X		
grågås	45				3				14									14	14	2		16			78
grågås myte ad/pull					15																				15
ærfugl hann		1			15				13						21			34		1		1		21	72
ærfugl 2K hann									1									1							1
ærfugl hunn		2			2				2									2	5	2		7		4	17
ærfugl pull									5									5							5
havelle ad hann**		1																							1
svartand of hann					3																				3
tjeld	10	5	15	2	4				4	3					4	1		12	9	2	2	13		5	51
steinvender		1	1																						1
storspove	1		1																						1
tyvjo ***	2		2										1					1	2			2			5
sildemåke ad hekkeplass	19	29	48																						48
svartbak ad hekkeplass	28	40	68	2	16				32		3	3		31	2	10		81	37	29	6	72	2	22	263
svartbak ns					4	5	1		8	7			6					31							31
svartbak ungfugl (4K-)					1													1							1
gråmåke hekkeplass	101	18	119	13	8	2		2	6				7		3			20	35	18		53	19		232
gråmåke ns							1			4	1							6					1		7
fiskemåke ad hekkeplass	24	9	33	8	2	2			4						2	38		46	3	2		5		4	98
fiskemåke ns							1											1							1
krykkje ad ns	1		1																						1
rødnebbterne hekkeplass					8														24			24			32
rødnebbterne of/ns						2												2		1		1			3
storskarv koloni****													300					300							300
storskarv raster					9	1											4	5	20		20	1	240		275
storskarv of				1		1												1							2
toppskarv					6	2		2			3					3		10	1			1			17
teist	8	4	12	2		1	1	1	4	1							8		1		1				23
havsule ad of					1																				1
havhest of				5																					5
SUM	239	110	300	33	92	16	8	6	71	30	11	3	311	6	61	41	17	480	95	95	26	216	4	315	1629
SUM pot.hekkefugl	237	109	298	27	62	5	1	3	66	17	0	3	311	0	61	41	10	518	94	74	26	194	2	75	1224
kråke		1			2				1	1		2													7
Havørn par				1		1																			4
havørn reir				1																					1
havert	1				1		1																		3
oter					1																				1
sau	6																								6

*= Burflesa er blankskurt svaberg, således ingen hekkeplass

**= Havelle. En hann sittende å land i fiskemåkekoloni. Høyst uvanlig

***= Fire mørk- og en lys morf

****= Tilstedeværende individ, men kun omkring 30 reir. Ingen reir med innhold

of= overflygende, ns= næringsøkende, ad.= voksen, pull= ikke flyvedyktig unge

NR= naturreservat og BV= biotopvern

Tabell 20. Verdier fra telling av fugl og pattedyr i Lyngværet fuglefredningsområde den 25. juli 2022. Forklaring på forkortelser er gjengitt på side 9.

Art/ del lokalitet	Liten holme S av Indre Lyngværet	Indre Lyngværet	Midtre Lyngværet	Ytre Lyngværet	Lyngværoksen (ingen hekkelpass)	SUM Lyngværet	Antatt antall hekkende par
grågås *		10	4	7		21	15
grågås kull		5	1			6	
grågås pullus		28	5			33	
stjertand				4		4	
ærfugl hunn *	1			4		5	5
ærfugl kull				2			
ærfugl pullus				5		5	
siland		1	1				2
tjeld	2	6	9	12		29	15
strandsnipe		1				1	
steinvender			1			1	1
småspove		2		1		3	
tyvjo **		1	2			3	2
sildemåke ad hekkeplass			1			1	1
svartbak ad hekkeplass ***	10	34	35	43		122	65
svartbak 1K ****	6	5	9	6		26	
svartbak ns					1	1	
gråmåke hekkeplass ***	1	99	12	2		114	60
gråmåke 1K ****	2	22	6			30	
gråmåke ns					1	1	
fiskemåke ad hekkeplass	6		3	4		13	7
fiskemåke ns					2	2	
rødnebbterne hekkeplass			7			7	5
rødnebbterne pullus*****			2			2	
teist					2	2	1
SUM	28	214	98	90	6	436	179
SUM pot.hekkefugl	20	151	75	72	2	318	
kråke		2	4			6	
tårnfalk			1			1	
havørn		1				1	
linerle			2	1		3	
sitronele ad. hunn				1		1	
skjærpiplerke		2		1		3	
steinskvett				2		2	
bergirisk		11				11	
havert ad.				1		1	
sau		2				2	

*= grågås og ærfugl. Uheldig sent tidspunkt for telling, siden muligheten for at hekkefugl/ familiegrupper har forlatt området er stor.

**= tyvjo. To mørke og et lyst individ

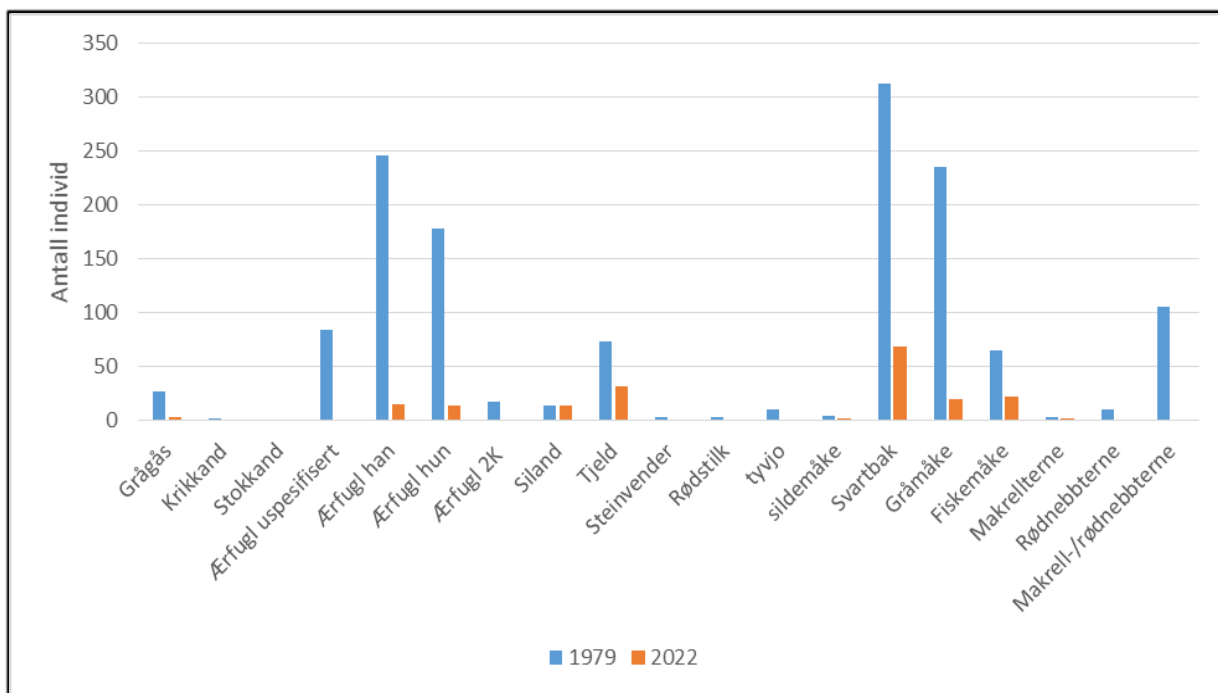
***= svartbak og gråmåke. Sen telling innebærer mulighet for at flere av hekkefuglene har forlatt hekkeområdet

****= svartbak og gråmåke. Sen telling innebærer at enkelte av ungene fra årets produksjon kan ha forlatt området

*****= det ble ikke gått i land, således er antall unger i ternekolonien et absolutt minimum

3.4 Sammenligninger med førdata

Det finnes flere tellinger av sjøfugl fra verneområdene i Ytre Vikna fra tidligere tider. En totaltelling av fugl i verneområdene Borgan-Frelsøy ble gjennomført av Otto Frengen i første halvdel av juli i 1979. Data fra disse tellingene er ikke publisert, og eieren av dataene ønsker ikke å bidra med opplysninger fra tellingene i denne rapporten. Steinar Garstad, Frantz Kurtsera med flere gjennomførte tilsvarende telling i 1998. Resultatene fra denne tellingen er gjengitt i en rapport som ble levert til Fylkesmannen. Det er gjort forsøk på å finne rapporten, uten å lykkes. Således er det ikke mulig å gjøre sammenligninger med tidligere data på dette tidspunktet. I mai 1979 deltok undertegnede i lag med Otto Frengen under telling av fugl i verneområdene Kvaløy-Rauøy. Denne tellingen var initiert av Otto Frengen som den gang utførte arbeidet i regi av Vitenskapsmuseet i Trondheim. Under forutsetning av lik endring av forekommende fugl i verneområdene på Yte Vikna, er det gjort en framstilling av endringene i forekomst av vannfugl i Kvaløy-Rauøy naturreservat, og som trolig kan overføres til tilsvarende endringer i verneområdene Borgan-Frelsøy. Lokalitetene i Kvaløy-Rauøy som ble talt både i 1979 og 2022, ble utført på samme tidspunkt, i slutten av mai, og er således sammenlignbare. Verdiene inngår i figur 28 og tabell 21. Ser man isolert på hekkende vannfugl, er det i dag omkring ti til tolv prosent igjen av sjøfuglene som var i samme område for omkring 40 år siden. Det er verdt å merke seg at antall næringssøkende toppskarv har økt i samme periode. Dette er sammenfallende med bestandsutviklingen på Sklinna, og kunnskapen man i dag har om hvordan hekkefugl på Sklinna gjør næringssøk i dette område (Dehnhard mfl. 2022).

Figur 28. Sammenligning av forekomst av vannfugl i et utvalg av lokalitetene innenfor verneområdene på Kvaløy-Rauøy som ble talt både i 1979 og 2022.

Tabell 21. Sammenligning av forekomst av vannfugl i et utvalg av lokalitetene innenfor verneområdene på Kvaløy-Rauøy som ble talt både i 1979 og i 2022. Gjelder i hovedsak mindre holmer i NV del av verneområdet.

H e k k e f u g l			I k k e h e k k e f u g l		
Art	1979	2022	Art	1979	2022
Grågås	27	3	Praktærfugl hun	2	0
Krikkand	2	0	Sjørørre	4	0
Stokkand	1	0	Havelle 2K	75	32
Ærfugl uspesifisert	84	0	Heilo	2	1
Ærfugl han	246	15	Fjæreplytt	5	0
Ærfugl hun	178	14	Myrsnipe	4	4
Ærfugl 2K	18	0	Sandlo	0	3
Siland	14	14	Storspove		1
Tjeld	74	32	Storskarv	22	19
Steinvender	3	0	Toppskarv	31	102
Rødstilk	3	0	Skarv sp.	6	0
tyvjo	11	0	Lunde	2	0
sildemåke	5	2			
Svartbak	313	69			
Gråmåke	235	20			
Fiskemåke	65	22			
Makrellterne	3	2			
Rødnebbterne	10	0			
Makrell-/rødnebbterne	106	0			
Smålom	6	0			
Teist	51	1			
SUM	1455	194	SUM	153	162
	88,20 %	11,8 %		48,60 %	51,40 %

4 TRUSSELFAKTORER

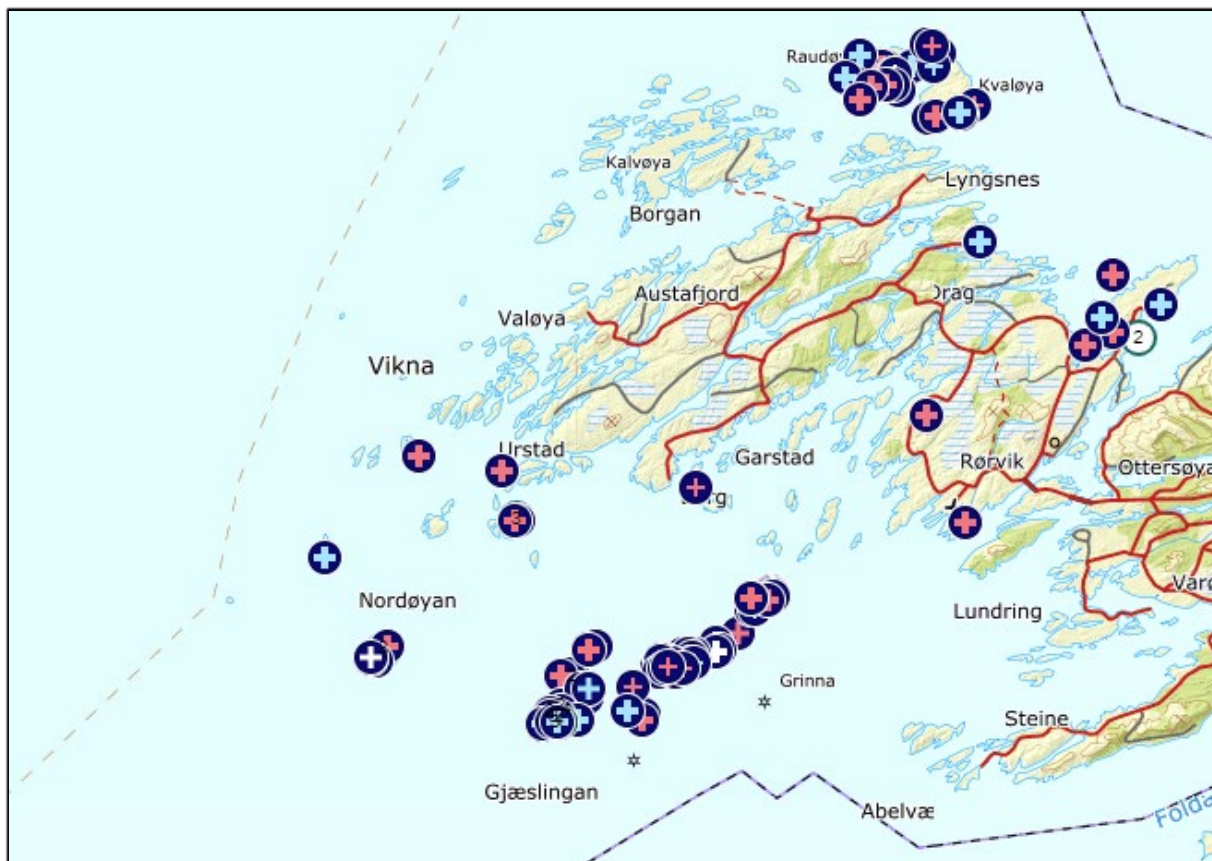
4.1 Rovdyr og beitedyr

I store deler av verneområdene på ytre Vikna og i Folda er det eller har vært forekomster av mink. Dette har tydelig påvirket bestandene av bakkehekkende fugl.

I regi av Statens naturoppsyn er det i løpet av de siste årene tatt ut til sammen 160 mink i Nærøysund kommune. I verneområdene på Kvaløy-Rauøy ble det i løpet av 2022 tatt ut 30 mink, hvorav de fleste under en aksjon i april (kilde: Rovbase). Senere på året er flere fanget i feller som driftes av lokalt naturoppsyn. Fordeling av hann- og hunndyr er omtrent lik. Det er rigget med feller som røktes i dette området, og uttaket er planlagt videreført i de neste årene.

På øyene lengst ute i Folda, er det i løpet av flere år utført uttak av mink. De fleste øyene som ligger lengst ut, kan i dag regnes som fri for mink. Således vil det være interessant å følge utviklingen i forekomsten av hekkende sjøfugl i årene framover.

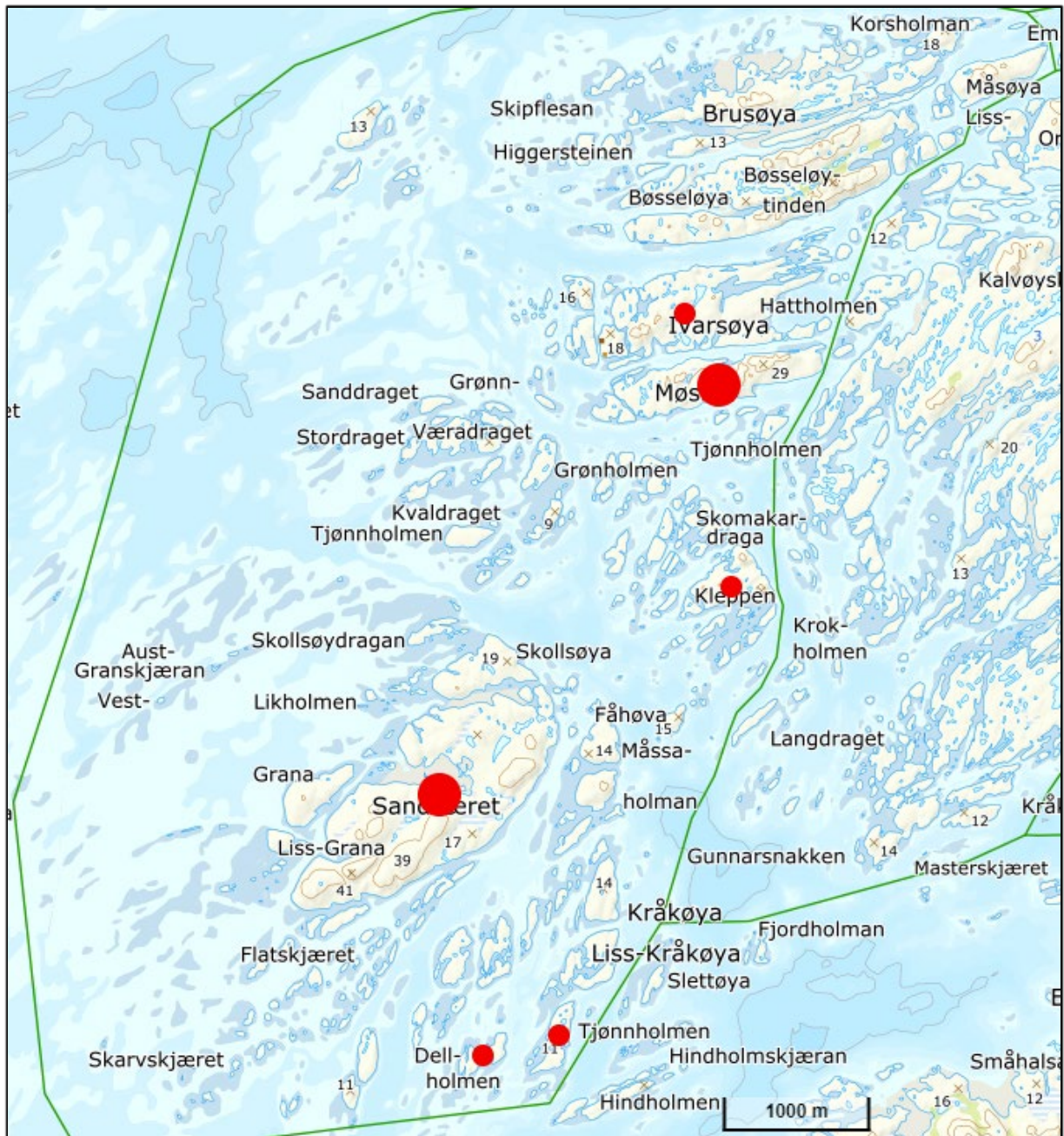
I verneområdene Borgan-Frelsøy er det mink og rødrev på hovedøyene med tilstøtende øyer. Det kan tilsynelatende virke minkfritt på de ytterste øyene i dette området. Statens naturoppsyn har ikke startet uttak av mink i dette området så langt (figur 29).

Figur 29. Gjengivelse av uttak av mink i regi av Statens naturoppsyn. Hentet fra Rovbase. Hvert plott gjengir en mink. Blått «x» gjengir hanndyr og rødt hunndyr.

Andre faktorer som kan påvirke bakkehekkende fugl er forekomst av rådyr og elg. Videre beiter det sau på flere av øyene. I delen av naturreservatet med ferdselsforbud, ble det registrert beitende sau på minst seks av øyene (figur 30). Det ble ikke gjort noe forsøk på å kartlegge det faktiske omfanget

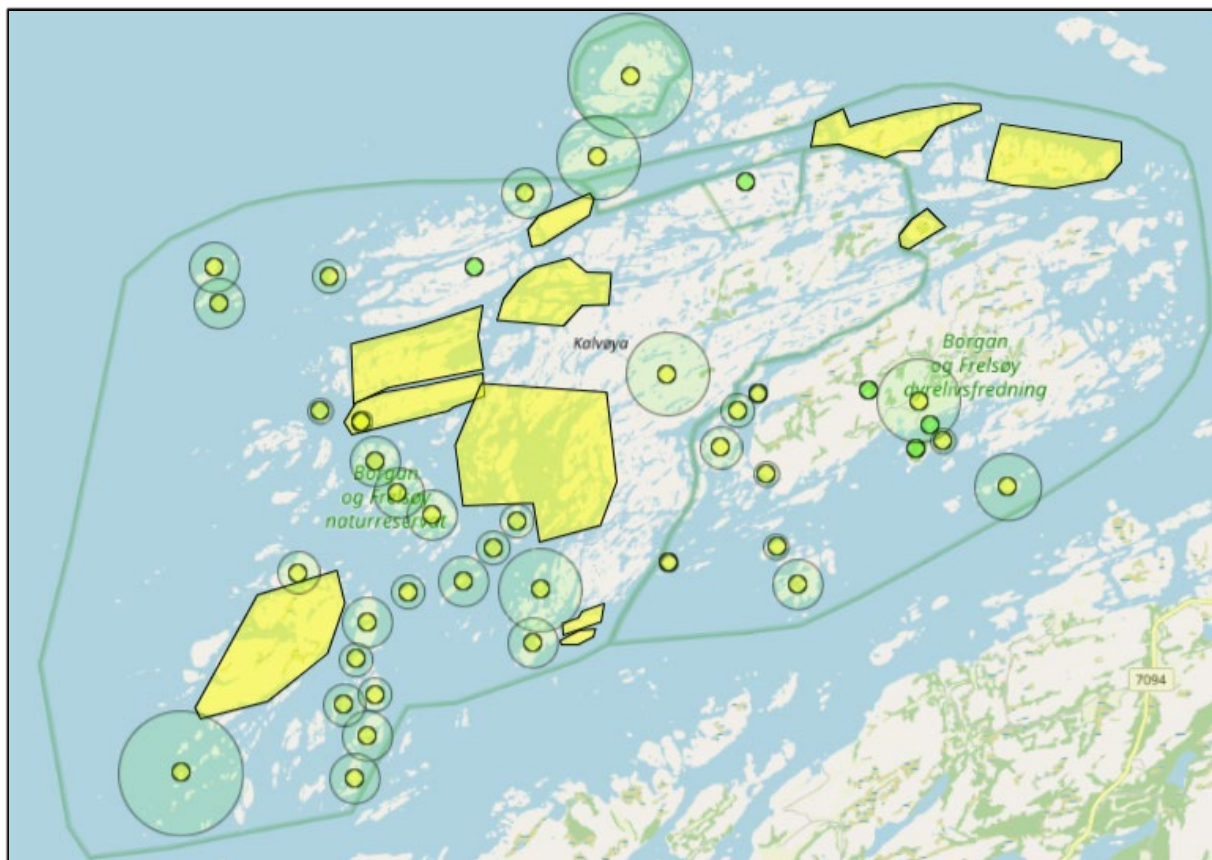
av denne beitingen i forbindelse med vannfugltellingene. Det er kjent fra sammenlignbare områder at sau på beite har en viss negativ effekt på bakkehekkende fugl.

Figur 30. Beite med sau i naturreservatet. Store sirkler = ca 20 dyr. Små sirkler =<10 dyr. En kan ikke utelukke at sau beiter på flere av øyene, siden det ikke ble gått inne på de større øyene. På Brøsseløya var det både elg og rådyr.

Blant naturlige predatorer på egg og unger fra bakkehekkende fugl, er det primært kråke og ravn, i tillegg til gråmåke og svartbak, som opptrer. Det ble registrert et betydelig antall kråker i verneområdene i Ytre Vikna. I verneområdene Borgan-Frelsøy ble det registrert til sammen 120 kråker under tellingen 10. og 11. juli. Ingen ravn ble sett i juli. Under tellingen i juni, hvor i hovedsak ytre del av naturreservatet ble undersøkt, ble det talt til sammen 64 kråker og tre ravn. Hvorav to av ravnene syntes å være tilknyttet hekking i Trollskardtindan på Borgan, og den tredje ravn kan ha vært et av de samme individene på «tokt». Disse artene har alltid vært en del av faunaen i området,

og har trolig i svært liten grad noen direkte medvirkning til den betydelige bestandsnedgangen som har funnet sted blant hekkende vannfugl.

Figur 31. Lokalteter hvor det ble registrert kråke under tellingene i juni/juli 2022.

4.2 Ferdsel og eggplukking

I dag er forekomsten og frekvensen av hurtiggående båter økende. Noe av denne trafikken påvirker tilstedeværelsen av vannfugl. Dette er spesielt tydelig på mytende fugl som trenger områder hvor de kan få være i fred den tiden de ikke er flyvedyktige. Dette gjelder primært ærfugl og grågås. Hurtiggående og nærgående båttrafikk har også negativ effekt på hekkende storskarv. Det finnes ingen storskarvkolonier i verneområdene Borgan-Frelsøy i dag. Det ble registrert en ansamling på 300 storskarv knyttet til en hekkeplass på Surna i Sørøyen, hvor det var minst 30 reir av året (synlig fra sjøen), men ingen med innhold i reirene. Skarvene i denne kolonien var spesielt sky, og de begynte å lette før man var 400 meter fra kolonien. Det viser hvor følsomme slike kolonier er for nærgående båttrafikk.

I tidligere tider var det vanlig at lokalbefolkningen plukket egg fra bl.a. måkene. I dag er denne geskjeften langt mer beskjeden. Utenfor verneområdene er det i dag kun tillatt for grunneier å plukke ett egg fra hvert reir hos gråmåke og svartbak i tiden før 10. mai. Egg fra ærfugl kan plukkes før 1. juni, og grågås-egg før 15. april. Det foreligger ingen antagelser om at lovlig eggplukking har medvirket til den massive tilbakegangen av hekkende vannfugl.

I 2022 ble det opplyst fra oppsitter på Kvaløya at det fortsatt er folk som plukker egg i naturreservatet på Kvaløy-Rauøy.

5 RØDLISTESTATUS FOR FUGL

En rekke rødlista fuglearter har et vesentlig tilhold i verneområdene som er omtalt i denne rapporten. Listingene følger den siste versjonen av rødlista (Artsdatabanken 2021, 24. november). Det gjelder så vel funksjonstidene hekking, overvintring, myting og rastende arter under trekketidene. I dette kapitlet er det fokusert på rødlistestatus blant vannfugler med tilhold i verneområdene Borgan-Frelsøy i sommerhalvåret.

Sterkt truet (EN)

Storspove. Hekker, men svært fåtallig, i verneområdet. Langt flere har næringsøk og raster i området i trekketidene. Under tellingen 10.-11. juli ble til sammen 66 storspover registrert i verneområdene Borgan-Frelsøy. Av disse var det kun en som ble registrert hekkende. **Krykkje.** Hekker ikke i verneområdene, men bruker området i næringsøk og som rasteplass. **Makrellterne.** Hekkefugl i verneområdet. Se artsomtale side 29.

Nært truet (NT)

Følgende hekkende vannfugl i området tilhører denne kategorien: tjeld, steinvender, rødstilk og teist. Artsomtale av disse er gjengitt i kapittel 3.1.1, side 16-32. I tillegg opptrer småspove med et vesentlig tilhold i trekktiden. Artsomtale er gjengitt på side 32.

Sårbar (VU)

Følgende hekkende arter vannfugl i området tilhører denne kategorien: ærfugl, gråmåke, fiskemåke og tyvjo. Artsomtale av disse er gjengitt i kapittel 3.1.1, side 16-32.

6 REFERANSER

Artsdatabanken 2021. Norsk rødliste for arter 2021.

Dehnhard, N., Christensen-Dalsgaard, S. & Lorentsen, S.-H. 2022. Borgan og Frelsøy som beiteareal for sjøfugl fra Sklinna og Sør-Gjæslingan. NINA Rapport 2175. Norsk institutt for naturforskning.

Gill, F., Donsker, D. & Rasmussen, P. (Eds) 2022. IOC World Bird List v12.2. Updated 11-Aug-2022.

Heggøy, O., Øien, I.J. & Aarvak, T. 2015. Viktige fugleområder (IBA) i Norge. NOF-rapport 5-2015. 186s.

Moslet, B. 2021. Resultater fra sjøfugletellingen på Namdalskysten, 2018-2021. Notat til Statsforvalteren i Trøndelag. 31s.

7. VEDLEGG

Tabell 22. Antall individ av sjøfugl fra telling på 34 øyer/holmer i delen av Borgan-Frelsøy med dyrelivsfredning.

Art/ lokalitet	Mefjordsholmen (+ småholmer på begge sider)	Sydligste holme blant Mefjordsholmen	Årforøya (+ liten holme rett NØ for øya)	Stakkholmen *	Ravholmen	Hamnholmen *	Inner knubben	Liten holme rett øst for kaia på Borgan	Geitøya m småholmer i vest	Fåhøva	Ujeholmen inkl småholmer på hver side	Juldagen (ingen fugl)	Storholmen	skjær lengst vest v Storholmen	Småværholmen+liten holme rett vest	Langdraget	Gråøya *	Holmer mellom Gråøya og Bytingsholmen	Klippe på Borgan (rett øst av Hummeløyskjæra)	Hummeløyskjæran	Bytingsholmen	Hummeløya	Bukholmen	Kalvøya	Borganskjæret	Bukholmen	Kirstholmen	Liss-Kirstholmen+småholmer ved	Liss-Frelsøya+småholmer innefor VO	Store Frelsøy	Sandøya	Sengsholmen **	Blåssøya	Guttormsøya	SUM		
grågås of					1																																1
ærfugl hunn	3												3																							4	10
siland					1															1				1				1		1	2						7
siland of	2				2																																4
tjeld pot. hekkeplass	2	2	1					1	2			5	2				3	1				6			4	5	4	2	4	2	1	3				50	
tjeld pull	2	1												2																							5
småspove																															3			1		4	
storspove ns/raster																																			9	9	
storspove hekkende																																		1		1	
tyvjo																												2									2
sildemåke ad																																			1	1	
sildemåke 2K																																			1	1	
svartbak pot. hekkeplass	2																																				12
svartbak ns/raster	1	2	1					1	1			2	1						2			1											1	1		14	
svartbak ungfugl (2K+)																			1					1												2	
gråmåke på pot. hekkeplass												6					2		2	1	1	3						3	2						20		
gråmåke ad ns/of/raster	1	2						1							2													3	1	3	2					15	
gråmåke ungfugl (2K+)			1																								1	1		1	8					12	
fiskemåke pot. hekkeplass	3	13	2	7	2	8	1	2	2		5	3	2	21	11	9						12			7	1	6	1					11		129		
fiskemåke ns/raster	1		1																														3			5	
fiskemåke 2K		2	1																																		3
makrellterne koloni	18																																2			20	
makrellterne ns/of		1	2																																2		5
rødnebbterne ns																											2			1	1					4	
gråhegre ns		2	1	2																			2				1	2	4							14	
gråhegre 1K ns																																1				1	
gråhegre of																			1																	1	
storskarv ns																						1															1
storskarv raster	6											10												1													17
toppskarv ns																												1									1
toppskarv raster																												1									1
havsule syk ad																												1									1
SUM pot. hekkende sjøfugl	4	26	14	0	2	8	2	8	2	4	2	0	16	3	5	2	0	26	0	15	10	0	1	10	12	0	11	7	7	12	16	7	1	19	252		

* - lokaliteten har bestander av sitkagran og bergfuru

**- lokaliteten har bestander av bergfuru og litt norsk gran

Tabell 23. Antall individ av spurvefugl, rovfugl og pattedyr fra telling på 34 øyer/holmer i delen av Borgan-Frelsøy med dyrelivsfredning.

Art/ lokalitet	Mefjordsholmen (+ småholmer på begge sider)	Sydligste holme blant Mefjordsholman	Årforøya (+ liten holme rett NØ for øya)	Stakkholmen *	Ravholmen	Hammholmen *	Inner knubben	Liten holme rett øst for kaia på Borgan	Geitøya m småholmer i vest	Fåhøva	Ujeholmen inkl småholmer på hver side	Juldågen (ingen fugl)	Storholmen	skjær lengst vest v Storholmen	Småværholmen+liten holme rett vest	Langdraget	Gråøya *	Holmer mellom Gråøya og Byttingsholman	Klippe på Borgan (rett øst av Hummeløyskjæra)	Hummeløyskjæran	Byttingsholman	Hummeløya	Bukkholman	Kalvøya	Borganskjæret	Bukkholmen	Kirstholmen	Liss-Kirstholmen+småholmer ved	Liss-Frelsøya+småholmer innefor VO	Store Frelsøy	Sandøya	Sengsholmen **	Wassøya	Guttormsøya	SUM			
linerle																			1																		1	
skjærpiplerke	4																2	1						1														9
kjøttmeis						1																																1
løvsanger sy.						1																																1
gransanger sy.						1													1																			2
rødvingetrost sy						2													1					1														4
steinskvett																						2																3
steinskvett 1K			1																																			1
kråke	2			3			1						1						1			1	1	6	1	2				1	3	5			1		29	
kråke kull			1																																		1	
gråsisik						2																															2	
bergirisk																			2																		2	
havørn ad.																			1																		2	
steinkobbe																																			1		1	
oter ad		1																																			1	

* - lokaliteten har bestander av sitkagran og bergfuru

** - lokaliteten har bestander av bergfuru og litt norsk gran

Tabell 24. Verdier fra telling av fugl og pattedyr på 16 øyer/holmer i delen av Borgan Frelssøy naturreservat uten ferdselsforbud.

Art/ lokalitet	Innerkråkøya	Ytter-Kråkøya	Småholmer sør for Gunnarsnakken	Gunnarsnakken	Kleppdraget+småholmene mot øst	Langdraget	Svartskjæret+holme rett nord	Øy/sundkompleks lengst SV av Kvaløya	Kvaløya vest øyer og sund	Krokholmen m omkringliggende holmer	Skjær vest av Krokholmen	Hattholmen	Holmene mellom Hattholmen og Ormsøya	Barøya	Brossøya	Brossøyskjæra	SUM
grågås														2			2
grågås pull														6			6
grågås kull														1			1
siland									1				3		1		5
tjeld pot. hekkeplass	1	1	2	6	3	5	1	9	6	7		6	2	2	4		55
tjeld pull											1			1	2		4
sandlo ns				1				1									2
småspove				1				1	1	1							4
storspove ns/raster/of				2				4	2			1	1	4			14
rødstilk varslar														1			1
sildemåke ad ns/of		1					1										2
sildemåke 2K	1																1
svartbak pot. hekkeplass				1	1			4	3				2		5	4	20
svartbak ns/raster							2					11					13
svartbak ungfugl (2K+)												1					1
gråmåke pot. hekkeplass	2			2		2	7	5	3				1		5		27
gråmåke of						1											1
gråmåke ad ns/of/raster			2									5		3			10
gråmåke ungfugl (2K+)						1		1	2			4					8
fiskemåke pot. hekkeplass	2	4	4	9		2	19	9	7			2	11	3	1		73
fiskemåke ns							9										9
fiskemåke 2k							3	1	1	2			1				8
makrellterne ns/of										3		1		3			7
rødnebbterne koloni													3				3
rødnebbterne ns										4		1	1				6
trane ns													2				2
gråhegre ns	1							2	1			1	2	3	1		11
storskarv raster											4						4
storskarv of									2								2
toppskarv raster													3				3
SUM potensielt hekkende vannfugl	5	5	6	16	6	7	3	39	24	17	0	8	22	8	16	4	186
skjærpiplerke								1									1
steinskvett 1K													2				2
kråke	2	1		2		2	2	4	1	2			3	6	2		27
kråke kull													1				1
tånfalk				1													1
havørn														1			1
rødrev									1								1

